

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

lausuntopyyntö 4.11.2024, UUDELY/1157/2024

Porvoo -Vantaa 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Fingrid Oyj:n suunnittelee 400 kilovoltin sähkönsiirtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä. Reittivaihtoehtojen pituus on noin 38 kilometriä, josta uuteen maastokäytävään sijoittuu noin 31 kilometriä. Hankkeen kokonaispituus on toteutettavasta vaihtoehdosta riippuen noin 20–22 kilometriä. Voimajohtoreitit sijoittuvat Helsingin, Vantaan ja Porvoo kaupunkeihin ja Sipoo kuntaan. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska se rajoittaisi valtakunnallista sähkönsiirtoa.

Alle 100 metrin etäisyydellä voimajohtoreitistä on reittivaihtoehdosta riippuen yhteensä 9–18 asuinrakennusta ja 0–3 lomarakennusta. Vastaavasti alle 300 metrin etäisyydellä on 100–141 asuinrakennusta ja 3–16 lomarakennusta. Palveluasumisen kohteita sijoittuu noin 150 metrin ja 300 metrin etäisyydelle voimajohtoreitistä.

Reittivaihtoehdot sijoittuvat yhdelle pohjavesialueelle, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi. Lisäksi Länsisalmen sähköaseman suunnittelualan lounaisnurkka ulottuu vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulle pohjavesialueelle. Kokonaisuudessaan reittivaihtoehdot sijoittuvat pohjavesialueille noin 3,7 kilometrin pituudelta. Hankealuetta koskevissa kaavoissa on annettu suunnittelumääräyksiä pohjavesialueelle rakentamisesta.

Sähkö- ja magneettikentälaskelmat esitetään arviointiselostuksessa. Viimeisten seurantamittausten sekä aiempien vastaavien mittausten tulosten perusteella voimajohtojen koronaäänen arvioidaan jäävän selvästi alle ulkomelun ohjearvojen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Aiemmissa Fingrid Oyj:n voimajohtohankkeissa ei ole todettu olevan vaikutuksia pohjaveteen tai kaivoveden laatuun tai määrään.

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena, että arviointiselostuksessa arvioidaan mahdollisia vaikutuksia vedenottamoihin, mikäli rakentamistoimenpiteitä tehdään lähellä vedenottamoita. Yleissuunnitteluvaiheessa on tarpeellista selvittää, sijaitseeko voimajohtolinjan lähialueella talousvesikaivoja, jotta niiden sijainti voidaan rakentamisessa tarvittaessa ottaa huomioon ja estää mahdolliset vaikutukset talousveden laatuun ja määrään. Kaavoissa annetut suunnittelumääräykset pohjavesialueelle rakentamisessa tulee hankkeessa ottaa huomioon.

Muilta osin arviointiohjelmasta ei ole huomautettavaa.

Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Erja-Riitta Tarhanen

Tiedoksi Porvoon kaupunki, ympäristöterveys
 Helsingin kaupunki, ympäristöterveys
 Vantaan kaupunki, ympäristöterveys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihtel: 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ESAVI/40751/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/40751/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Tarhanen Erja-Riitta 03.12.2024 17:10

03.12.2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskus
Anna Auvinen, ylitarkastaja
PL 36
00521 Helsinki

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Fingridin 400 kilovoltin voimajohtohanke – Anttila-Länsisalmi ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

HEL 2024-014645 T 11 01 05

UUDELY/1157/2024

Fingrid Oyj suunnittelee kantaverkon vahvistamista Vantaan Länsisalmen ja Porvoon ja Sipoon rajalla sijaitsevan Anttilan sähköaseman välille. Fingridin 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on valmistunut Fingrid Oy:n valtuuttaman Sitowise Oy:n laatimana ja Uudenmaan ELY-keskus pyytää Helsingin kaupunginmuseolta/Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Tehtävänsä mukaisesti Helsingin kaupunginmuseum/Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseum arvioi ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa erityisesti arkeologiseen kulttuuriperintöön, maisemaan sekä rakennettuun kulttuuriperintöön esitettyjen vaikutusten osalta Helsingin alueella.

Maisemavaikutusten arviointi on YVA-ohjelmassa esitetty asianmukaisesti, eikä Helsingin kaupunginmuseum/ Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ole arviointiohjelmaan kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta lisättävää tai huomautettavaa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta Helsingin kaupunginmuseum/Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseum kommentoi seuraavaa.

Helsingin alueella voimajohtoreitit kulkevat itäisessä Helsingissä Österundomin alueella, pääasiassa Porvoonväylän pohjoislaidalla ja Porvoonväylän pohjoispuolisella alueella. Johtoreitistö Vantaan Länsisalmesta Porvoon Anttilaan on jaettu useisiin osuuksiin. Joillakin osuuksilla on tarkasteltavana usea reittivaihtoehto. Välillä Vantaa Länsisalmi - Landbo on vain yksi reittivaihtoehto, osuus K-L. Voimajohto sijoittuu

03.12.2024

Porvoonväylän pohjoislaidalle nykyisen 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja uutta voimajohtoaluetta muodostuu noin 10 metriä nykyisen johtoalueen pohjoispuolelle.

Välillä Landbo – Flyen (Sipoo) on kolme reittivaihtoehtoa, joista osuus K-I kulkee edelleen Porvoonväylän pohjoislaidalla nykyisen voimajohdon rinnalla ja uusi voimajohto leventää maastokäytävää noin 40 metriä pohjoiseen.

Toinen linjausvaihtoehto välillä Landbo – Flyen, osuus J-K, suuntautuu Landbosta koilliseen Sipoon rajalle olemassa olevan voimalinjan rinnalla. Uutta voimajohtoaluetta syntyisi nykyisen linjan länsipuolelle 39 metriä. Lähellä Sipoon rajaa, pisteestä J koilliseen voimajohtoreitti jakautuu kahdeksi vaihtoehtoiseksi linjaksi, joista läntisempi J-H ei levennä maastokäytävää ja itäisempi uusi linjausvaihtoehto J-F sijoittuisi lyhyen matkaa rakentamattomalle alueelle Helsingin puolella, jolloin uutta voimajohtoaluetta syntyy 62 metrin leveydeltä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön tietojen ajantasaisuudesta voi mainita seuraavaa. Helsingin kaupunginmuseum on tehnyt arkeologista inventointia Östersundomin alueella 2022–2023 tarkistaen ennestään tunnettujen arkeologisten kohteiden tilannetta ja maankäytön painealueita alueen osayleiskaavoitusta varten (Hämäläinen & Ahvonen/Helsingin kaupunginmuseum 2023). Päivitetyt kohdetiedot on lisätty muinaisjäännösrekisteriin alkuvuonna 2024. Edellä mainittu inventointi kattoi vain osan Fingrid Oyj:n Länsisalmi - Anttila johtoreitistön alueista.

Niinpä aiemmassa lausunnossaan helmikuulta 2024 arkeologisen inventoinnin tarpeesta hankkeeseen liittyen, Helsingin kaupunginmuseum on edellyttänyt voimajohtoreittien arkeologista inventointia sellaisilta osuuksilta, joita aiemmat arkeologiset inventoinnit eivät ole kattaneet. Täydentävä inventointi onkin suoritettu syksyn 2024 aikana (Seppä Johanna/Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut 2024: HELSINKI, PORVOO, SIPOO, VANTAA Anttila-Länsisalmi voimajohtohanke) ja tutkimustulokset ovat Helsingin kaupunginmuseon käytettävissä.

Jo lausunnossaan helmikuulta 2024 kaupunginmuseum toi esiin silloiset tunnetut arkeologiset kohteet suunnitellun voimajohtoreitistön alueelta ja läheisyydestä: osuuden L-K länsiosassa Porvoonväylän pohjoispuolella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös Gumböle Norrberget (kivikautinen asuinpaikka) välittömästi nykyisen voimalinjan pohjoispuolella. Em. pohjoispuolella kauempana voimalinjasta sijaitsee kiinteä muinaisjäännös Gumböle Norrberget kivirakenne ja edellisistä hieman itään voimalinjan pohjoispuolella sijaitsee muu kulttuuriperintökohde Gumböle-Storträsket -metsätie (vanha historiallinen tienpohja), joka ei ole muinaismuistolain rauhoittama, mutta kohteen säilyminen tulisi turvata.

03.12.2024

Syksyllä 2024 suoritettussa arkeologisessa inventoinnissa, joka täydensi reitistön arkeologisen inventoinnin, havaittiin reittiosuuden K-J länsipuolelta kiinteä muinaisjäännös Helsinki Långkärrsberget (historiallinen rajamerkki). Kohde sijaitsee 100 metrin bufferialueen ulkopuolella. Osuudelta K-I havaittiin muu kulttuuriperintökohde Bäcknäs (kivimuuri) noin 30 metriä nykyisestä voimalinjasta pohjoiseen. Molemmat kohteet ovat pienialaisia 'pistemäisiä' kohteita, joiden säilyminen pystytään oletettavasti ottamaan huomioon pylväiden sijoittelussa ja alueella toimitaessa. Arkeologisten kohteiden tiedot tulee päivittää ajan tasalle YVA-ohjelman taulukkoon 5-7.

Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain rauhoittamia. Lähtökohtaisesti rauhoitettujen arkeologisten kohteiden alueelle ei tule osoittaa muuttuvaa maankäyttöä. Arkeologisen kulttuuriperinnön säilymisen näkökulmasta merkityksellisiä ovat kaikenlaiset maaperään kajoavat työvaiheet, kuten mastojen pystyttäminen, työteiden perustaminen, metsän raivaamiseen liittyvä toiminta ja puiden varastointi. Myös mahdolliset maan päällä näkyvät arkeologiset rakenteet saattavat olla suojelun tarpeessa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta YVA-ohjelmassa mainitaan:

Kiinteät muinaisjäännökset on rauhoitettu muinaismuistolain (295/1963) 1 §:n nojalla muistoina Suomen aikaisemmasta asutuksesta ja historiasta. Voimajohdoilla ei ole suoranaista vaikutusta muinaismuistoihin, koska pylväiden paikat voidaan suunnitella siten, että ne eivät osu yksittäisiin muinaismuistokohteisiin. Mahdolliset rakentamisen aikaiset haitat voidaan ehkäistä merkitsemällä muinaismuistot maastossa ja suunnittelukartoissa riittävän selkeästi. Kohteiden paikantamisessa ja merkitsemisessä toimitaan yhteistyössä Museoviraston ja kyseistä aluetta hallinnoivan maakuntamuseon kanssa.

YVA-arviointiohjelmassa luvussa 6.8. mainitaan toisaalta myös, että voimajohdon rakentamisesta voi aiheutua fyysisiä muutoksia kulttuuriympäristöön alueella, jossa on kiinteitä muinaisjäännöksiä johtoalueella tai sen läheisyydessä, mutta kohteet on pääsääntöisesti mahdollista ottaa huomioon pylväiden sijoitus suunnittelussa siten, että niille ei tapahdu muinaismuistolaissa kiellettyjä toimenpiteitä.

Helsingin kaupunginmuseo/Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo katsookin, että hyvällä jatkosuunnittelulla ja kohteiden merkitsemällä maastoon sekä myös riittävällä tiedonkululla liittyen arkeologisen kulttuuriperinnön kohteisiin, kohteiden säilyminen voidaan turvata.

YVA-ohjelmassa vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei pidetä todennäköisesti merkittävinä ja museo voi yhtyä tähän.

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

4 (5)

03.12.2024

Lisätiedot

Heini Hämäläinen, tutkija, puhelin: 0931064993
heini.hamalainen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

5 (5)

03.12.2024

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

03.12.2024

Maankäyttöjohtaja

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskus
Anna Auvinen, ylitarkastaja
PL 36
00521 Helsinki

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkira- kenne-palvelukokonaisuuden lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointioh- jelmasta

HEL 2024-014645 T 11 01 05

Uudenmaan elinkeino- ja ympäristökeskus on 4.11.2024 päivätyllä lausuntopyynnöllä pyytänyt lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä.

YVA-selostuksen mukaan voimajohto voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle tai yhteispylvääseen nykyisen voimajohdon kanssa. Muutamalla osuudella reittivaihtoehto sijoittuu uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 metriä ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee noin 39-41 metriä.

Tarkasteltavat voimajohtoreitit on jaettu neljään tarkastelujaksoon, joista kaksi sijoittuu Helsingin alueelle, Landbo-Länsisalmi ja Flyen-Landbo.

Jaksolla Landbo-Länsisalmi voimajohtoreitti sijoittuu suurimmaksi osaksi Helsingin puolelle. Tällä jaksolla tarkastellaan vain yhtä reittiä, joka sijoittuu kokonaisuudessaan nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon kanssa rakennettavaan uuteen yhteispylvääseen. Voimajohto sijoittuu nykyisen 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Uutta voimajohtoaluetta muodostuu noin 10 metriä nykyisen johtoalueen pohjoispuolelle, jolloin voimajohtoalueen kokonaisleveydeksi muodostuu noin 86 metriä.

Jaksolla Flyen-Landbo on kolme vaihtoehtoa voimajohtoreitille:

03.12.2024

Maankäyttöjohtaja

- Helsingin alueella välillä Genaträsk-Landbo (J-K) nykyinen ja suunniteltu voimajohto sijoittuvat rinnakkain ja voimajohtoalue levenee noin 39 metriä länteen.
- Pääosin Sipoon puolelle sijaitseva reitti Flyen-Haga-Genaträsk (F-G-J) sijoittuu kokonaisuudessaan uuteen maastokäytävään, jonka leveys on noin 62 metriä. Helsingin puolelle uutta maastokäytävää tulisi noin puoli kilometriä.
- Osin Sipoon ja Helsingin puolelle sijoittuva reitti Grannis-Vaakkola-Landbo (I-K) sijoittuu nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon kanssa samaan maastokäytävään, jolloin maastokäytävä levenee noin 40 metriä länteen/pohjoiseen.

Vaikutukset maankäyttöön ja kaupunkiympäristöön

Voimalinjanhanke on energiamurroksen ja energiahuollon kannalta välttämätön ja se on kaupungin tavoitteiden mukainen. Voimalinjan toteutus siltä osin kuin se sijoittuu tiiviisti rakennettuun ja kehittyvään kaupunkiympäristön läheisyyteen tekee sen toteutuksesta haasteellista.

Voimajohto rajoittaa rakentamista ja kaupunki-infran eri osatekijöiden toteutusta tarkastelualueella sekä sen läheisyydessä. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että ratkaisut suunnitellaan sekä nykytilanteen että tulevan maankäytön näkökulmasta. Voimajohdon maankäyttövaikutuksia tulee tarkastella suunnitteluhetkellä laadittavana olevien kaavojen ja muiden suunnitelmien pohjalta. Voimajohdon rakennusvaiheessa tehdään tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että suunniteltu rakentaminen on toteutettavissa. Johtosuunnitelmissa tulee esittää, miten 400 kV johto siihen liittyvine rakenteineen yhteensovitetaan sekä nykytilanteeseen että tulevaisuuden kaupunkirakenteen tiedossa oleviin osatekijöihin ja ominaisuuksiin.

Tulevaisuuden kaupunkirakenteen osana tulee huomioida ja mahdollistaa Landbo:n asuinalueen sijainti Porvoonväylän läheisyydessä sekä muut energiainfraan liittyvät järjestelyt ja vaikutukset hiilinieluihin:

- Uusi voimalinja sijoittuu Porvoonväylän ja Landbo:n asuinalueen väliin ja aiheuttaa paineen leventää johtoaluetta. Landbon eteläpuolella sijaitsee nykyisin Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohto sekä Sipoon Energia Oy:n 110 kV voimajohto. Voimajohdoista pohjoisempi 110 kV:n linja tullaan uusimaan ja muuttamaan yhteispylväsrakenteeksi uuden 400 kV:n voimajohdon kanssa. Eteläiseen 400 kV:n voimajohtoon ei tule muutoksia. Uusi voimalinja tulee myös kulkemaan Landbo:n asuinalueen etelä-puolitse. Se tulee sijoittumaan nykyiselle johtokadulle, jota tullaan leventämään 10 metriä pohjoiseen Landbon asuinalueen suuntaan.

03.12.2024

Maankäyttöjohtaja

Pylväsrakenteiden suunnittelussa tulee huomioida asuinalueen turvayms. etäisyyksien maksimointi hyödyntäen mahdollisimman kapeita pylväsrakenteita sekä pylväiden yhteiskäyttömahdollisuuksia.

- Voimalinjan jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdolliset muut voimalinjan läheisyydessä sijaitsevat ja suunniteltavat uudet energiansiirtoverkot.

- Voimajohtohanke vaikuttaa myös hiilinieluihin Helsingin alueella. Helsingin kaupungilla on tavoitteena olla hiilineutraali vuonna 2030. Hiililineutraaliustavoitteen kannalta on tärkeää olla selvillä erilaisten hankkeiden vaikutuksista hiilinielun kokoon Helsingissä. YVA-selostuksessa tulee arvioida, mikä on voimajohtoalueen laajenemisen myötä menetettävän hiilinielun koko. Voimajohtoalueen tarkemmassa suunnittelussa tulee pyrkiä mahdollisimman kapeaan johtokatuun.

Vaikutukset Östersundomin osayleiskaavan tavoitteisiin

Voimajohdon hankealueella on valmisteilla Östersundomin osayleiskaava. Kaavaluonnos oli nähtävillä 30.9.-31.10.2024. Osayleiskaavaehdotus valmistellaan vuoden 2025 aikana. Uuden voimajohdon sijaintivaihtoehdot sijoittuvat kaava-alueella pääosin nykyisten voimajohdosten rinnalle tai yhteispylvääseen nykyisen rinnalla. Rakennusrajoitusalueen laajeneminen rajoittaa lisärakentamista voimajohdon suuntaan eikä johtoalueelle saa sijoittaa rakennuksia.

Vaihtoehtoisten linjausten osalta jaksolla Flyen-Landbo pyydetään huomioimaan, että vaihtoehto Grannis-Vaakkola-Landbo (I-K) Helsingin puolella Porvoonväylän pohjoispuolella leventäisi nykyistä johtokäytävää ja vähentäisi maankäyttömahdollisuuksia alueella. Maastokäytävä levenisi noin 40 metriä pohjoiseen ja olisi kokonaisuudessaan 66 metriä. Östersundomin osayleiskaavaluonnoksessa näille alueille on osoitettu työpaikka-alueita sekä tieliikenteen yhteystarpeet. Vaihtoehdossa Genaträsk-Landbo (J-K) uutta johtoaluetta sijoittuisi osayleiskaavaluonnoksen TP- ja A1-alueille. Puroniityn pohjoisosassa on esitetty vaihtoehtoinen linjaus (G-J) osin uuteen maastokäytävään. Arviointiselostuksessa tulee arvioida linjausvaihtoehtojen vaikutukset osayleiskaavaluonnoksen mukaiseen maankäyttöön.

Östersundomin osayleiskaavaluonnosta varten on laadittu ekologisen verkoston selvitys, ja ekologisen verkoston vahvistamiseksi osayleiskaavaluonnoksessa on osoitettu Porvoonväylän ylittäviä vihersiltoja. Uusi johtokäytävä ja sen leventäminen vaatii puuston ja kasvillisuuden poistoa. Arviointiohjelmassa esitetty linjausvaihtoehto J-K leventäisi nykyistä johtokäytävää Puroniityn ydinmetsäalueella. Puroniityn yhtenäisen metsäalue on yksi Östersundomin osayleiskaava-alueen kolmesta

03.12.2024

Maankäyttöjohtaja

keskeisestä luonnon ydinalueesta. Lisäksi linjausvaihtoehto G-J loisi ydinmetsäalueelle kokonaan uuden johtokäytävän. Suunnitellun voimajohdon jaksolla I-K on tunnistettu vihersillan tai -alikulun tarve Porvoonväylän yli Rödjanin ja Hältingträskin välille. Yhdessä Porvoonväylän kanssa tuleva maastokäytävä muodostaisi leveän kaistaleen ja lisäisi haasteita vihersiltojen toteutettavuuteen. Arviointiselostuksessa tulee arvioida levenevien avointen maastokäytävien estevaikutukset ekologisten yhteyksien toimivuuteen. Voimajohtokäytävä tulee toteuttaa mahdollisimman kapeana etenkin osayleiskaavaluonnoksessa osoitettujen vihersiltojen sijainneilla, jotta voimajohtokäytävän muodostama estevaikutus ekologisille yhteyksille olisi mahdollisimman pieni. Östersundomin osayleiskaavassa osoitettujen vihersiltojen kohdalla johtokäytävä-alueen olisi hyvä sisältää myös esimerkiksi pensaikkoa, joka palvelisi vihersiltoja käyttävän metsälajiston liikkumisen edellytyksiä. Mikäli reitillä Grannis-Vaakkola-Landbo voisi nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon sijoittaa uuden 400 kilovoltin voimajohdon kanssa yhteispylvääseen, kapenisi tarvittava maastokäytävä mahdollisesti jopa noin puolella.

Välillä Genaträsk-Landbo (J-K) voimajohtolinja sijoittuu Östersundomin osayleiskaavaluonnoksessa esitetylle virkistysalueelle (VL) sekä luonnonsuojelualueelle (SL, luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai sellaiseksi tarkoitettu alue). Helsinki valmistelee parhaillaan uutta luonnonsuojelualueohjelmaa vuosille 2025-2040. Osayleiskaavassa osoitettu luonnonsuojelualue on luonnonsuojelualueohjelmaluonnoksessa kohde 59A ja 59B. Voimajohtolinja leventäisi luonnonsuojelualueeksi tarkoitettua alueen halkaisevaa johtoaukeaa, ja vaikuttaisi suojelualueen yhtenäisyyteen. Luonnonsuojelualueohjelma on syytä tuoda esiin arviointiselostuksessa ja arvioida linjauksen leventämisen vaikutukset perustetavaksi ehdotetun luonnonsuojelualueen perustana oleviin luontoarvoihin.

Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen

YVA-selostuksessa on hyvä kuvata, miten kyseisessä hankkeessa voidaan parantaa luonnon monimuotoisuutta. Helsinki kannustaa johtokäytäväalueiden monimuotoistamiseen esimerkiksi niittyalueina. Arvioinnissa voi hyödyntää esimerkiksi Helsingin niittyverkostaselvitystä.

Östersundomin osayleiskaavaa varten on laadittu yleiskaavatasoinen lepakkoselvitys. Selvityksen mukaan lepakoita esiintyy myös arvioitavan voimajohtolinjauksen alueella. Selvityksen tulokset on syytä tuoda esiin arviointiselostuksessa ja tältä osin arvioida hankkeen vaikutukset lepakoihin. Selvitys on osa Östersundomin osayleiskaavan valmisteluaineistoa ja on luettavissa verkossa osoitteessa

03.12.2024

Maankäyttöjohtaja

https://www.hel.fi/static/ksv/2023_kaava/6684_3_lepakkokartoitus_22122022.pdf.

Suunniteltu voimalinja sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla lintualueella (MAALI-alue, Sipoonkorven seutu ,210328). Arviointiselostuksessa tulee huomioida linnustovaikutukset YVA-ohjelmassa kuvatulla tavalla kiinnittäen huomiota erityisesti törmäysvaikutuksiin.

YVA-ohjelmassa on todettu, että voimajohtojen reittivaihtoehdot ylittävät useita pienvesistöjä, jotka ovat pääasiassa puroja. Ohjelmassa on lueteltu Helsingin puolelle osittain tai kokonaisuudessaan sijoittuvista puroista Östersundomin Stora Dammeniin laskeva puro ja sen yläpuolinen lampi sekä Sipoonkorven Storträskistä laskeva puro ja Krapuoja. Selostusvaiheessa purot on hyvä esittää tarkemmin karttakuvaesityksenä ja mahdollisuuksien mukaan myös pylväiden sijoittuminen puroihin nähden. Purojen lisäksi niiden valuma-alueella sijaitsee vesilailla suojeltuja noroja ja luonnontilaisia lähteikköjä, jotka on myös hyvä esittää selostusvaiheessa. Uusia vesilain 11 § mukaisia noroja on löytynyt alueelta hiljattain, joten on hyvä varmistaa, että arviointiselostuksessa tiedot vesilain mukaisista pienvesistä ovat ajantasaiset. Johtokäytävillä sijaitsevien purojen reunavyöhykkeet tulisi säilyttää tai kehittää luonnonmukaisina.

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Maankäyttöjohtaja

03.12.2024

Maankäyttöjohtaja

Rikhard Manninen
maankäyttöjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

29.11.2024

Ympäristöjohtaja

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskus
PL 36
00521 Helsinki

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arvioin- tiohjelmasta (YVA) välillä Anttila, Porvoo–Länsisalmi, Vantaa

HEL 2024-014645 T 11 01 05

UUDELY/1157/2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 4.11.2024 asettanut nähtäville Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen välillä Anttila, Porvoo–Länsisalmi, Vantaa ympäristövaikutusten arviointiohjelman. YVA-ohjelmasta on pyydetty toimittamaan lausunnot 3.12.2024 mennessä. Hankevastaavana on Fingrid Oy ja yhteysviranomaisena Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on 20–22 kilometriä. Voimajohto voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle tai yhteispylvääseen nykyisen voimajohdon kanssa. Muutamalla osuudella reittivaihtoehto sijoittuu uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 metriä ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee 39–41 metriä.

Tarkasteltavat voimajohtoreitit on jaettu neljään tarkastelujaksoon, joista kaksi sijoittuu Helsingin alueelle. Jaksolla Flyen-Landbo on voimajohtoreitille kolme vaihtoehtoa:

- Helsingin alueella välillä Genaträsk-Landbo nykyinen ja suunniteltu voimajohto sijoittuvat rinnakkain ja voimajohtoalue levenee noin 39 metriä länteen.
- Pääosin Sipoon puolelle sijaitseva reitti Flyen-Haga-Genaträsk sijoittuu kokonaisuudessaan uuteen maastokäytävään, jonka leveys

29.11.2024

Ympäristöjohtaja

on noin 62 metriä. Helsingin puolelle uutta maastokäytävää tulisi noin puoli kilometriä.

- Osin Sipoon ja Helsingin puolelle sijoittuva reitti Grannis-Vaakkola-Landbo sijoittuu nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon kanssa samaan maastokäytävään, jolloin maastokäytävä levenee noin 40 metriä länteen/pohjoiseen.

Jaksolla Landbo-Länsisalmi voimajohtoreitti sijoittuu suurimmaksi osaksi Helsingin, mutta noin kilometrin pituudelta myös Vantaan kaupungin puolelle. Suunniteltu voimajohtoreitti sijoittuu kokonaisuudessaan nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon kanssa rakennettavaan uuteen yhteispylvääseen. Voimajohto sijoittuu nykyisen 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle. Uutta voimajohtoaluetta muodostuu noin 10 metriä nykyisen johtoalueen pohjoispuolelle.

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden lausunto sisältää sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomaisen näkemykset YVA-ohjelmasta. Lausunnossa otetaan kantaa vain Helsingin rajojen sisäpuolta koskeviin asioihin. Ympäristöpalvelut toteaa, että YVA-ohjelma on pääosin laadittu selkeästi ja johdonmukaisesti, mikä tukee YVA-selostusvaiheen vaikutusarviointia.

Hankekuvaus on laadittu selkeästi ja teemakartoista käyvät ilmi tutkittavat voimajohtoreitit, johtokäytäviin kohdistuvat muutokset sekä poikkileikkauksista voimajohtopylväiden mallit ja niiden vaatima tila. Muutoksien suuruutta olisi voinut hahmottaa paremmin, jos esimerkiksi uuden maastokäytävän määrä olisi ilmoitettu kaupunkikohtaisesti. YVA-ohjelmassa uudet johtoalueet ja maastokäytävät on ilmoitettu jaksoittain sekä poikkileikkauksiväleillä, jotka sijoittuvat osin kahden eri kaupungin tai kunnan alueille.

Uuden voimajohdon myötä joudutaan johtokäytävää leventämään ja poistamaan puustoa. YVA-ohjelmassa on todettu, että voimajohtorakentamisella on myös positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Säännöllisten raivausten takia avoimina pysyvät johtoaukeat voivat toimia korvaavina tai vaihtoehtoisina elinympäristöinä niittyjen vähenemisestä kärsineille lajeille ja ojituksen seurauksena ahtaalle joutuneille soiden päiväperhosille ja kasveille. Selostusvaiheessa olisi hyvä, jos vaikutusarviointiin sisältyisi myös kuvaus, miten johtokäytävien monimuotoisuutta voidaan edistää nimenomaan tässä hankkeessa.

YVA-ohjelmassa on esitetty, että reitillä Landbo-Länsisalmi tarkastellaan vain yhtä reittivaihtoehtoa, joka sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle samaan maastokäytävään, jolloin maastokäytävä levenisi noin 10 metriä ja olisi kokonaisuudessaan 86 metriä leveä. Lisäksi osin Helsingin puolelle sijoittuva reitti Grannis-Vaakkola-Landbo sijoittuu nykyisen

29.11.2024

Ympäristöjohtaja

110 kilovoltin voimajohdon kanssa samaan maastokäytävään, jolloin maastokäytävä levenee noin 40 metriä pohjoiseen ja olisi kokonaisuudessaan 86 metriä leveä. Yhdessä Porvoonväylän kanssa tuleva maastokäytävä muodostaa varsin leveän kaistaleen, joka heijastuu mm. Östersundomin osayleiskaavan laadinnan yhteydessä tutkittujen vihersiltojen toteutettavuuteen. Mikäli reitillä Grannis-Vaakkola-Landbo voisi nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon sijoittaa uuden 400 kilovoltin voimajohdon kanssa yhteispylvääseen, kapenisi tarvittava maastokäytävä mahdollisesti jopa noin puolella.

Helsingin puolelle sijoittuu useita arvokkaita luontokohteita, jotka sijaitsevat lähellä suunniteltuja voimajohdon reittien vaihtoehtoja ja osin myös sijoittuvat reittien kohdille. YVA-ohjelmassa on esitetty voimajohtoalueiden läheisyyteen sijoittuvat luonnonsuojelualueet. YVA-ohjelmassa on mainittu myös Arboretum Saario YSA205785 -luonnonsuojelualue, mutta liitekarttoihin tätä aluetta ei ole merkitty vastaavalla rasterilla kuin muut luonnonsuojelualueet. Selostusvaiheessa on otettava huomioon, että Helsingin kaupungin luonnonsuojelualueohjelmaa vuosille 2025–2040 laaditaan parhaillaan ja se hyväksyttäneen alkuvuodesta 2025. Ohjelman luonnosversio on julkaistu syksyn 2024 aikana. Ohjelmaan on koottu luontoarvoiltaan merkittäviä kohteita, jotka pyritään perustamaan luonnonsuojelualueiksi ohjelmakauden aikana. Ohjelmaluonnoksessa esitetyt kohteen 59. Puroniitty–Genaträsk (Ultuna) luonnonsuojelualueet 59 A ja C sijoittuvat tutkittavalle reittialueelle Genaträsk-Landbo.

Helsingin alueilla on tehty vuosina 2021–23 kääpäselvityksiä, jotka koskevat myös Östersundomin aluetta. Kääpäselvitykset on tehty pääosin uusilla alueilla ja tiedot on viety Helsingin luontotietojärjestelmään. Tutkittavista voimajohtoreiteistä Genaträsk-Landbo sijoittuu nykyisen johtoaukean molemmille puolille arvoluokan I kääpä- ja orvakkakohteita. YVA-ohjelmassa on todettu, että reittivaihtoehdon osuus Genaträsk-Landbo (J-K) sijoittuu nykyisen 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle, jolloin voimajohtoalue levenee noin 39 metriä ja voimajohtoalueen kokonaisleveydeksi muodostuu noin 91 metriä. Myös lähelle tutkittavaa voimajohtoreittiä Landbo-Länsisalmi sijoittuu alueen pohjoispuolelle kaksi kääpä- ja orvakkakohdetta. Laji.fi (virkaversio) löytyy koordinaattitiedot uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien sijainneista. YVA-selostusvaiheessa kääpäalueiden sijainnit on tarpeellista esittää ja tarkistaa, miten suunnitellut voimajohtoreitit mahdollisesti sijoittuvat näille alueille ja miten mahdollisia haittoja olisi mahdollista lieventää.

YVA-ohjelmassa on todettu, että Lajitietokeskuksen tietojen mukaan luontodirektiivin liitteen IV lajeista suunniteltujen voimajohtoreittivaihtoehtojen alueilla ei ole havaintoja liito-oravasta, viitasammakosta tai lepakoista. Östersundomin alueelle on tehty osayleiskaavatasoinen

29.11.2024

Ympäristöjohtaja

Helsingin Östersundomin lepakkokartoitus 2022. Selvityksen perusteella Landbon alueella ja sen itäpuolella on tehty havaintoja pohjanlepästä sekä viiksisiiipoista. Havainnot sijoittuvat nykyisen voimajohtoon lähialueelle. Selvityksessä tehdyt havainnot tulee ottaa huomioon selostusvaiheessa.

YVA-ohjelmassa on todettu, että voimajohtojen reittivaihtoehdot ylittävät useita pienvesistöjä, jotka ovat pääasiassa puroja. Ohjelmassa on lueteltu Helsingin puolelle osittain tai kokonaisuudessaan sijoittuvista puroista Östersundomin Stora Dammeniin laskeva puro ja sen yläpuolinen lampi sekä Sipoonkorven Storträskistä laskeva puro ja Krapuoja. Selostusvaiheessa purot olisi hyvä esittää tarkemmin karttakuvaesityksenä ja myös pylväiden sijoittuminen puroihin nähdä.

Purojen lisäksi niiden valuma-alueella sijaitsee vesilailla suojeltuja noroja ja luonnontilaisia lähteikköjä, jotka olisi myös hyvä esittää selostusvaiheessa. Luonnontilaiset ja sen kaltaiset norot, lähteet ja alle 1 ha kokoiset lammet ovat vesilain 2 luvun 11 § mukaan suojeltuja luontotyyppisiä, joiden vaarantaminen on kielletty ilman lupaviranomaisen poikkeamispäätöstä. Norojen osalta on syytä ottaa huomioon, että uusia noroja on löytynyt Östersundomin alueelta äskettäin, joten selostusvaiheessa tulee varmistaa, että tiedot ovat ajantasaiset.

Rakentamisen kannalta tulee lähtökohtana olla, että puroihin jää riittävä suojaetäisyys. Lisäksi kiintoaineen ja pH:n hallinta on tärkeää taimenelle, jotka nousevat Krapuojaan. Taimenen suojeluun liittyy myös kutu-rauhoitusaika 1.9.-30.11, jonka aikana tulee välttää vettä samentavia kaivutöitä. YVA-ohjelmassa on todettu, että voimajohtoon reittivaihtoehdot sijoittuvat koko pituudelta happamien sulfaattimaiden sellaiselle alueelle, jossa niiden esiintymistodennäköisyys on pääosin pieni tai erittäin pieni. Tästä huolimatta esirakentamisen aikaisten vesien hallintaan on tärkeää kiinnittää huomiota ja sulfaattimaihin liittyvät riskit on hyvä tiedostaa.

Teemakartoissa on osoitettu asuinrakennukset ja loma-asunnot, mutta ohjelman osuudessa Maakäyttö, asutus ja yhdyskuntarakenne on teemakartoissa esitetty myös ns. herkät kohteet. Lisäksi ohjelmassa on yksilöity alle 100 metrin etäisyydelle voimajohtoreitistä sijaitsevat asuinrakennukset ja loma-asunnot, mikä on ihmisiin kohdistuvien vaikutusarvioinnin kannalta havainnollistavaa ja edesauttaa arvioinnin laatimista.

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi

Ympäristöjohtaja

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus
Ympäristöpalvelut

Lausunto

5 (6)

29.11.2024

Ympäristöjohtaja

Postiosoite
PL 58235
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691

Y-tunnus
0201256-6

29.11.2024

Ympäristöjohtaja

Esa Nikunen
ympäristöjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Asia: Lausuntopyyntö YVA-ohjelmasta, Fingrid Oyj:n 400 kV Anttila-Länsisalmi voimajohtohanke (UUDELY/1157/2024)

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kV voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Voimajohtoyhteyden pituus on n. 20–22 km. Tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä n. 38 km (n. 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle, n. 7 km uuteen maastokäytävään). Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankkeella nähdään voivan aiheutua yhteisvaikutuksia Fingridin Hausjärven ja Anttilan välisen verkkoyhteyden vahvistamisen, junaratayhteyden (Itärata Oy) rakentamisen ja pikaraitiotien kanssa. Lisäksi tullaan ottamaan huomioon Helsingin Östersundomin osayleiskaava, Hiilidioksidin talteenottolaitoksen ja sekajätteen lajittelulaitoksen rakentaminen ja Stormoskärretin työpaikka-alueen asemakaavoitus Sipoossa.

Hankkeessa tullaan tekemään/on tehty maastokaudella 2024 luontodirektiivin IVa mukaisten lajien osalta elinympäristöpotentiaalin tarkastelu ja linnustoselvitykset (touko-elokuu). On hyvä, että maastokartoitukset on tehty kävelemällä voimajohtoreittivaihtoehtojen alueet läpi lähes kokonaan. Metson soidinpaikkoja etsittiin toukokuussa yhtenä päivänä (ohjelmassa lukee toukokuussa 30.4., mutta ensimmäisen kierroksen linnustoselvitykset on ohjelman mukaan tehty 29.5–7.6). Jää epäselväksi onko metson soittimia kartoitettu vasta toukokuun lopussa. Toukokuun loppu eteläisessä Suomessa on myöhäinen ajankohta metson soidinten kartoittamiseksi. Myös yhden päivän käyttäminen 38 km mittaisella matkalla kuulostaa riittämättömältä.

Metson soidinten osalta Luke näkee myös tarpeelliseksi huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin selostuksessa tehtävien tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Soidinpaikkojen sijainnit on syytä ottaa huomioon reitin sijoittelussa. Kanalin্তুjen soittimet saattavat häiriintyä, jos voimalinja rakennetaan liian lähelle soidinpaikkoja. Esimerkiksi metso on herkkä häirinnälle.

Hankkeen vaikutuksia voidaan lieventää esim. ajoittamalla rakennusvaiheen työt soidinajan ja lintujen pesimä- ja/tai muuttoajan ulkopuolelle. Lisäksi Luke suosittelee huomiomerkintöjen lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on muutonaikaisia levähdysalueita.

Natura-tarvearvioinnit on laadittu kolmelle Natura-alueelle: Mustavuoren lehto ja Östersundomin lintuvedet (960 m), Sipoonjoki (voimajohtoreitillä) sekä Gästerbyn järvet ja suot (90 m). Luke näkee tärkeäksi arvioida huolellisesti hankkeen vaikutuksia näiden suojelualueiden näkökulmasta huomioiden sen, että hanke pilkkoo alueellisesti laajoja, yhtenäisiä ja ekologisen verkoston kannalta merkittäviä metsäalueita.

Uuden maastokäytävän osalta vaikutukset riistaan voivat liittyä mm. liikkumisen vaikeutumiseen, helpottumiseen, resurssien saatavuuteen, elinympäristön pirstaloitumiseen, reunavaikutuksiin ja erilaisen häiriön lisääntymiseen.

YVA-ohjelman mukaan voimajohtoreittien alueille sijoittuu myös vesistöjä ja ranta-alueita. Luke näkee, että on olennaista suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin. Yhteisvaikutuksia tarkastellessa tulee huomioida, että jokivesistössä vesistöön päätyvä kuormitus (erityisesti humuskuormituksen tapainen hienojakoinen aines) vaikuttaa veden laatuun kuormituspisteestä alavirtaan päin koko joen matkalla, toki laimentuen virtaaman kasvaessa.

3 Lausunnon tiivistelmä

Riistalajiston osalta hankkeen vaikutuksia voidaan lieventää esim. ajoittamalla rakennusvaiheen työt soidinajan ja lintujen pesimä- ja/tai muuttoaikojen ulkopuolelle. Metsäkanalintujen soidinpaikkojen sijainnit on syytä ottaa huomioon reitin sijoittelussa. Luke näkee tärkeäksi arvioida huolellisesti hankkeen ja alueen muiden hankkeiden/toiminnan vaikutuksia läheisten suojelualueiden näkökulmasta huomioiden sen, että hanke pilkkoo alueellisesti laajoja, yhtenäisiä ja ekologisen verkoston kannalta merkittäviä metsäalueita. Lisäksi Luke suosittelee huomiomerkintöjen lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on muutonaikaisia levähdysalueita. Uuden maastokäytävän osalta vaikutukset riistaan voivat liittyä mm. liikkumisen vaikeutumiseen, helpottumiseen, resurssien saatavuuteen, elinympäristön pirstaloitumiseen, reunavaikutuksiin ja erilaisen häiriön lisääntymiseen.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 09.12.2024 klo 22:57:31.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi:

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Nordström Karl Mikael Hansson	Telia Tunnistus	02.12.2024 13:11:54 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

PL 36

00521 Helsinki

Sähköposti: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi.

Viite: Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö UUDELY/1157/2024

Metsähallituksen lausunto Fingrid Oyj:n Anttila-Länsisalmi 400 kV voimajohtohankkeen YVA-ohjelmasta

Uudenmaan ELY-keskus pyytää lausuntoa Fingrid Oyj:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma) välillä Anttila-Länsisalmi. YVA-menettelyssä tarkasteltavan voimajohtoreitin pituus on 20–22 km. Voimajohto voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle tai yhteispylvääseen nykyisen voimajohdon kanssa. Hanke on osa kantaverkon pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmaa.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kuutta eri reittivaihtoehtoa. Tarkasteltavien voimajohtoreittien pituus on kaikkiaan noin 38 km. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voi tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ilman siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Hankkeen toteuttamatta jättämistä (VE0) ei siksi YVA-menettelyssä arvioida.

Metsähallitus hallinnoi voimajohdon vaihtoehtoisten reittilinjausten läheisyydessä Sipoonkorven kansallispuistoa sekä Grundträsketin ja Ponun luonnonsuojelualueita. Metsähallitus lausuu hankkeesta valtion maa-alueiden hallinnoijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena.

Metsähallitus on tutustunut YVA-ohjelmaan ja lausuu siitä seuraavaa:

YVA-menettelyssä tarkasteltava hanke käsittää kantaverkkoon kuuluvan voimajohdon toteuttamisen. Suunniteltu voimajohto ja sen vaihtoehdot sijoittuvat reitin länsiosassa Sipoonkorven kansallispuiston ympäristöön, vaihtoehdoissa VE1/VE4 osin myös kansallispuiston sisälle. Sipoonkorven kansallispuistoon sekä kansallispuistoa ympäröiville metsäalueille sijoittuu merkittäviä luontoarvoja, minkä vuoksi myös

hankkeen luontovaikutusten arviointi tulee tehdä huolellisesti. Arvioinnin tärkeyttä korostaa ihmistoimintojen suuri määrä sekä viherverkoston (erityisesti metsä- ja suoluonnon) pirstoutuneisuus pääkaupunkiseudun ympäristössä.

Metsähallitus katsoo, että YVA-ohjelma on toteutettu asiantuntevasti ja siinä esitellään kattavasti arvioinnin kohteena oleva hanke, hankkeen toteutusvaihtoehdot sekä arvioitavat vaikutukset. Metsähallitus esittää seuraavassa joitakin tarkennuksia erityisesti luontovaikutusten arvioinnin ja valtion luonnonsuojelualueisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Metsähallitus katsoo, että YVA-ohjelma täyttää nämä tarkennukset huomioiden YVA-lain sisältövaatimukset ja se muodostaa pohjan YVA-selostuksen laatimiselle.

Vaikutukset Sipoonkorven kansallispuistoon

Suunniteltu voimajohto kulkee johtovälillä Igelträsket-Genaträsk (vaihtoehdot VE1/VE4) noin 1,2 km matkan Sipoonkorven kansallispuistossa. Voimajohto on kansallispuistoon sijoittuvalla osuudella tarkoitus toteuttaa yhteispylväisiin alueelle aiemmin rakennetun 400 kV voimajohdon kanssa.

Metsähallitus toteaa, että laki Sipoonkorven kansallispuistosta (laki 325/2011) ja edelleen luonnonsuojelulain (LSL, 9/2023) 49 § ei mahdollista uusien infrarakenteiden sijoittamista tai olemassa olevien rakenteiden laajentamista kansallispuiston alueella. Sen sijaan alueella on sallittua ainoastaan olemassa olevien voimajohtojen käytön ja kunnossapidon edellyttämät toimenpiteet. Myös YVA-ohjelmassa (kpl 1.4) tunnistetaan tarve Sipoonkorven kansallispuiston rauhoitusmääräysten muuttamiseen. Metsähallitus kuitenkin tarkentaa, että rauhoitusmääräysten muuttaminen edellyttää Sipoonkorven kansallispuiston osalta asetusmuutoksen sijaan lain 325/2011 muuttamista, koska kansallispuistot perustetaan asetuksen sijaan omalla lainsäädännöllään LSL 44 §:n mukaisesti.

Hankkeen muut reittivaihtoehdot sijoittuvat Sipoonkorven kansallispuiston ulkopuolelle. Voimajohtolinjaus kuitenkin sivuaa johtovälillä Haga-Genaträsk (vaihtoehdot VE2/VE5) lähimmillään alle 100 metrin etäisyydellä kansallispuiston kaakkoisreunaa. YVA-ohjelman mukaan hanke edellyttää tällä osuudella uuden johtokäytävän avaamista kansallispuiston välittömään läheisyyteen. Kansallispuiston läheisyyden vuoksi YVA-menettelyssä tulee tämän reittiosuuden osalta kuvata yksityiskohtaisesti suunnitellun johtoalueen sijoittuminen suhteessa kansallispuistoon

sekä arvioida edelleen johtokäytävän vaikutukset (mm. reunavaikutus, ekologiset yhteydet) kansallispuiston luontoarvoihin.

Ponun ja Grundträsketin luonnonsuojelualueet sijoittuvat vähintään 395 ja 1500 metrin päähän suunnitellun voimajohdon keskilinjasta. Metsähallitus katsoo, ettei hankkeella todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta niihin.

Natura-tarveharkinnat

Osana YVA-ohjelmaa esitetään arviointi Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien (FI0100065, SAC/SPA), Gästerbyn järvien ja soiden (FI0100067, SAC) sekä Sipoonjoen (FI0100086, SAC) Natura-alueiden osalta. Metsähallitus lausuu Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien osalta. Metsähallitus ei hallinnoi kiinteistöjä kahdella muulla Natura-alueella.

Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien osalta Natura-arvioinnin tarpeellisuuden osalta tuodaan esiin voimajohtohankkeen mahdolliset yhteisvaikutukset Östersundomin osayleiskaavan kanssa. Yhteisvaikutusten vuoksi luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi nähdään Mustavuoren lehdon ja Östersundomin lintuvesien Natura-alueen osalta tarpeellisenä. Metsähallitus katsoo, että Natura-arvioinnin laatiminen on Östersundomin osayleiskaavassa esitetyn rakentamisen määrä ja varovaisuusperiaate huomioiden perusteltu toimintatapa.

Vaikutukset viherverkostoon ja ekologisiin yhteyksiin

YVA-ohjelmassa tunnistetaan tarve arvioida vaikutukset ekologisiin yhteyksiin, yhtenäisiin metsäalueisiin ja elinympäristöjen jatkuvuuteen. Metsähallitus korostaa ekologisten yhteyksien huomioimista erityisesti Sipoonkorven kansallispuiston ympäristössä. Kansallispuiston ympäristöön kohdistuu samanaikaisesti maankäytön kehittämispaineita voimajohtohankkeen lisäksi myös muun muassa kuntakaavoituksesta (erityisesti Östersundomin osayleiskaava) sekä Itäradan suunnittelusta. Ekologiseen verkostoon kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hankkeen yhteisvaikutukset myös muiden alueen ympäristöön sijoittuvien maankäyttöhankkeiden ja -suunnitelmien kanssa.

Luontovaikutusten arvioinnissa käytettäviä aineistoja on kuvattu YVA-ohjelman kappaleessa 6.10.3. Kappaleessa on listattu ensisijaisesti arvokkaita luontokohteita

kuvaavia lähteitä. Luontovaikutusten arvioinnissa tulee kuitenkin hyödyntää myös Uudenmaan alueen ekologisesta verkostosta ja luonnon ydinalueista tehtyjä selvityksiä. Näitä on tehty mm. osana Uudenmaan maakuntakaava 2050:n valmistelua (mm. <https://uudenmaanliitto.fi/wp-content/uploads/2021/10/Uudenmaan-ekologiset-verkostot.pdf>).

Muut huomiot

Suunnitellut johtoreitit sijoittuvat Sipoonkorven kansallispuiston eteläpuolella (erityisesti johtoväli Genaträsk-Landbo) Landbon ja Purniityn metsäalueille, joilta on Helsingin kaupungin kartoituksissa (mm. Helsingin metsien kääpäselvitys 2022) inventoitu merkittävä määrä uhanalaisten kääpä-, orvakas- ja sammallajien esiintymiä. Esiintymiä tunnetaan mm. Lajitietokeskukseen tallennettujen aineistojen perusteella runsaasti myös olemassa olevan johtokäytävän läheisyydestä. Landbon ja Purniityn metsäalueita on mm. vireillä olevan Östersundomin osayleiskaavan kaavaluonnoksessa esitetty laajasti luonnonsuojelu- tai lähivirkistysalueiksi.

Lausunnon valmistelusta on vastannut maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs Metsähallituksen luontopalveluista.

Turussa 2.12.2024

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, luontopalvelut

Tiedoksi Metsähallitus

Lausunto

Dnro/Dnr

1 (2)

2.12.2024

2682/11.02.12.00/
2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite

Lausuntopyyntö 4.11.2024, UUDELY/1157/2024

Asia

Lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Porvoon Anttila – Vantaan Länsisalmi

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on selkeästi ja ymmärrettävästi kuvattu hanketta, sen taustaa sekä tarkasteltavia reittivaihtoehtoja ja teknisiä ratkaisuja. Myös YVA-prosessia sekä arvioitavia asioita on avattu kattavasti.

YVA-ohjelmassa on erikseen mainittu, että Itärata huomioidaan arvioitaessa Anttila-Länsisalmi voimalinjahankkeen yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Itäradalla on tällä hetkellä myös käynnissä YVA-menettely, ja on hyvä, että hankkeiden yhteisvaikutus arvioidaan. YVA-ohjelman luvussa 1.5 todetaan Itäradasta seuraavasti: ”Itärata Oy suunnittelee junaratayhteyden rakentamista Helsinki-Vantaan ratayhteydestä Porvooseen. Vaihtoehtoiset ratalinjaukset sijoittuvat Anttilan sähköaseman pohjoispuolelle”. Itäradan YVA-menettelyssä tarkasteltavista vaihtoehtoista yksi kuitenkin sijoittuu Anttilan sähköaseman eteläpuolelle. Itäradan YVA-ohjelmassa tähän viitataan vaihtoehtona SE, sähköaseman eteläinen vaihtoehto. Voimalinjan suunnittelussa on otettava huomioon Itäradan Anttilan sähköaseman eteläpuolelta kulkeva linjaus ja arvioitava hankkeiden yhteisvaikutukset.

Muiden liittyvien hankkeiden osalta tulee ympäristövaikutusten arvioinnissa ottaa huomioon, että Anttilan sähköasemalta Kilpilahteen tarvittaneen jo lähitulevaisuudessa kaksi uutta 400 kV voimajohtoa.

Porvoon osalta on kaavatilanteesta kuvattu, että Anttilan suunnittelualueen ympärillä ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Esiin on tuotu, että Porvoon kaupunkistrategian mukaan kylärakenneohjelman päivitys käynnistyy keskeisten kaupunkialueiden osayleiskaavan valmistuttua ja että kylien- ja haja-asutusalueiden osayleiskaavan uusiminen käynnistyy osissa päivitetyin kylärakenneohjelman pohjalta. Porvoon kaavoituksen osalta mainitaan myös tekeillä oleva Kilpilahden, Kulloon ja Mickelsbölen osayleiskaava. Osayleiskaavan suunnittelualue mahdollisesti laajenee pohjoiseen, lähelle Anttilan sähköasemaa, Itäradan suunnittelun myötä. Kaavatilannetta on kuvattu ajantasaisesti. Osayleiskaavatilanteen osalta Porvoon kaupunki haluaa tarkentaa, että Anttilan sähköaseman suunnittelualueella on voimassa oikeusvaikutukseton kylien- ja haja-asutusalueiden osayleiskaava.

Lausunto

Dnro/Dnr

2 (2)

2.12.2024

2682/11.02.12.00/
2024

KAUPUNGINHALLITUS

kaupunginjohtaja
Jani Pitkäniemi

hallintojohtaja
Roope Lenkkeri

Tämä lausunto on sähköisesti allekirjoitettu.

Seuraavat dokumentit on allekirjoitettu tiistai 3. joulukuuta 2024

Lausunto Uudenmaan elinkeino, liikenne ja ympäristökeskukselle (1).pdf

(152508 byte)
SHA-512: 78e5896f55d04300a1a7efff43eb995f3c1f4
7cea36463098a90eb45115c8bd4b0e393aef888f22199d
b03381c353da0318d705c10f3d4d9fd3b17023db0ceea

Allekirjoitukset

3.12.2024 14.57.14 (CET)

Jani Mikael Pitkäniemi

jani.pitkaniemi@porvoo.fi
Allekirjoitettu eID: llä (Finnish Trust Network)

3.12.2024 14.43.02 (CET)

Roope Teuvo Markus Lenkkeri

roope.lenkkeri@porvoo.fi
Allekirjoitettu eID: llä (Finnish Trust Network)

Allekirjoituksen on sertifioinut Assently

Lausunto Uudenmaan elinkeino, liikenne ja ympäristökeskukselle

Tämän tosیتeen aitouden varmistaminen voidaan tehdä skannaamalla oheinen QR-koodi. Voit tehdä tämän myös käymällä <https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:
2aa697a1625d221ca9aa033040e7dabf3a7e09f952480ef86d015df756c4db54032b48d63e0177d504917fa0ec8c88a86a5ef861ebeae2010e396cc04ac0c73a

Tästä tosیتteesta

Tämä dokumentti on allekirjoitettu Assently-palvelulla. Sähköisesti tunnistetun allekirjoituksen katsotaan olevan sähköisesti varmennettu. Suomen laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista 1/9/2009 määrittää, että sähköinen allekirjoitus on yhtä pätevä kuin perinteinen fyysinen allekirjoitus.

Assently AB, Org Nr 556828-8442
Assently AB | Hölländargatan 20, 111 60 Tukholma

Fingrid Oy:n 400 kV Anttila-Länsisalmen voimajohtohankkeen YVA-ohjelma / lausunto ELY-keskukselle

Ympäristöterveysjaosto 12.12.2024 § 114
2684/11.05.02.08/2024

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Maarit Lönnroth
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Sipoon ja Porvoon terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä. Lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon *kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi* viimeistään 3.12.2024. Lausunnon antamiselle annettiin lisääaikaa 16.12.2024. Viestin viitteeksi **UUDELY/1157/2024**.

Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA.

Tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan kantaverkon vahvistamista, 400 kilovoltin voimajohtoyhteydellä, jota Fingrid Oyj suunnittelee Anttilan ja Länsisalmen sähköasemien välille. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2026–2028. Hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2028–2030.

YVAssa tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Hankkeen kokonaispituus on toteutettavasta vaihtoehdosta riippuen noin 20–22 km. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille.

Tässä hankkeessa ympäristövaikutusten arviointi painotetaan seuraaviin vaikutuksiin, jotka on tässä vaiheessa tunnistettu merkittävimmiksi vaikutuksiksi:

- Ilmastovaikutukset,
- Vaikutukset ekologisiin yhteyksiin ja elinympäristöjen jatkuvuuteen,
- Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen,
- Vaikutukset luontoarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen,

- Vaikutukset lähi- ja kaukomaisemaan.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten tarkastelu ulotetaan yleispiirteisenä tarkasteluna noin kilometrin levyiselle vyöhykkeelle johtoalueen molemmiin puolin (kylät, taajama-alueet). Tarkemmin on käsitelty voimajohdon välitöntä lähialuetta 0–100 metrin etäisyydellä voimajohtoreitin keskilinjasta. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa selvitetään hankkeen vaikutuksia ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen.

Voimajohdot voivat aiheuttaa ihmisissä terveyshuolta niiden synnyttämien sähkö- ja magneettikenttien vuoksi. YVA-selostusvaiheessa Fingridin asiantuntija laatii sähkö- ja magneettikenttien laskennalliset arvot suunnitelluilla voimajohtoreittivaihtoehdoilla. Sähkö- ja magneettikenttien voimakkuutta ja ulottumista nykytilanteessa ja tulevassa tilanteessa käytetään lähtötietona niiden vaikutusten arvioinnissa. Näitä keskimääräisillä sähkönsiirroilla tehtyjä laskelmia verrataan altistumiselle annettuihin suositusarvoihin.

Lisäksi voimajohdoista syntyy koronamelua, joka voidaan kokea häiritseväksi. Johtimien tai eristimien pinnalla ilmenevät koronapurkaukset kuuluvat sirisevänä äänenä. Ilmiön aiheuttaa ilman ionisoituminen johtimien, eristimien tai muiden pintojen läheisyydessä ja sitä esiintyy lähinnä 400 kilovoltin jännitetasolla. Koronan synnyttämä ääni on voimakkaimmillaan kostealla säällä tai talvella, jolloin johtiin muodostuu huurretta. Koronapurkauksen välttäminen täydellisesti on käytännössä lähes mahdotonta. Koronan esiintyminen pyritään pitämään mahdollisimman vähäisenä, koska ympäristön viihtyvyyden heikentymisen lisäksi ääni ilmentää energiahäviöitä. Koronan aiheuttama ääni ei ylitä melun ohjearvoja, mutta ääni voidaan kokea voimajohdon välittömässä läheisyydessä häiritseväksi. Ilmiö on ajoittainen ja sääolosuhteisiin sidonnainen.

Voimajohtopylväiden vaikutus maa- ja kallioperään on yleensä paikallista ja vähäistä. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen tulee selvittää, jotta niihin liittyvät haitat voidaan tarvittaessa ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja rakentamisessa.

Voimajohdon rakentaminen ja pylväspaikat eivät normaalitilanteessa vaikuta pysyvästi pintavesien virtaukseen tai valuma-alueisiin.

Pohjaveteen voimajohtohankkeilla ei ole todettu olevan vaikutuksia. Esimerkiksi vaikutuksia kaivoveden laatuun ja määrään ei ole ilmennyt Fingridin aiemmissa voimajohtohankkeissa. Pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia ja riskejä arvioidaan käyttämällä käytettävissä olevia tietoja pohjavesialueiden ja kaivojen sijoittumisesta suhteessa voimajohtoreitteihin. Arvioinnissa huomioidaan pohjaveden purkautumisriski ja mahdolliset työkonetonnettomuuksien ja kemikaalien käytön aiheuttamat riskit pohjavedelle.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö:

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ympäristöterveysjaostolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Otteen oikeaksi todistaa 13.12.2024

Riitta Nieminen
toimistosihteeri

*** Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu ***

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 114

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.

Uudenmaan ELY
Ylitarkastaja
Anna Auvinen

Lausuntopyyntönnä 4.11.2024, **UUDELY/1157/2024**

Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Porvoon Anttila – Vantaan Länsisalmi

Porvoon museo – Itä-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on YVA-ohjelmaan välillä Porvoon Anttila – Länsisalmi ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Fingrid Oyj suunnittelee uutta 400 kV:n voimajohdon rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Reitin kokonaispituus on noin 20–22 km riippuen valittavasta voimajohtoreittivaihtoehdosta. Ohjelmassa on tarkasteltavana kuusi reittivaihtoehtoa. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole vaihtoehtona.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Hankkeessa painotetaan ympäristövaikutusten arviointia merkittäviin vaikutuksiin, kuten lähi- ja kaukomaisemaan. Maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta arvioidaan kaikki noin kahden kilometrin etäisyydelle johtoreitistä sijoittuvat kohteet. Myös yksittäiset arvoalueet huomioidaan, mikäli niiltä avautuu näkymäreittejä johtoreiteille. Museo pitää arvioinnin periaatteita riittävänä. Selvityksessä tulee huomioida tarkasti vaikutukset Immersbyn kylään ja sitä ympäröiviin maisemallisesti arvokkaisiin peltoihin.

Reittivaihtoehdot ylittävät Anttilassa Suuren rantatien valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön -linjauksen. Kohdalla vaihtoehdot sijoittuvat olemassa olevien linjojen yhteyteen ja näin maisemavaikutus jää vähäisemmäksi.

Reittivaihtoehdoilla on merkittävät vaikutukset Immersbyn keskiaikaiseen kylämaisemaan. Immersby on Sipoon vanhimpia kyliä, jolle on tyypillistä muutaman talon naapurusrhytmät. Yhteisöllinen rakenne näkyy sekä rakennusten sijoittumisessa, että yhteisten julkisten rakennusten olemassaolossa. Rakentaminen alueella on pääsääntöisesti sijoittunut selänteiden kupeeseen, metsänreunan tuntumaan tai peltosaarekkeiden yhteyteen. Vanhojen karttojen perusteella Immersbyn maankäyttö on useita vuosisatoja säilynyt lähes muuttumattomana. Suunnittelualueen maisemalliset arvot rakentuvat itäosan laajan peltoaukean, siihen liittyvien pienipiirteisten saarekkeiden sekä vanhan rakennuskannan ympärille. Pitkät viljelyaukean yli kantavat näkymät ovat osaltaan alueen vahvuuksia. Maisemallisten arvojen lisäksi suunnittelualueen koillisosaan liittyy runsaasti kulttuurihistoriallisia arvoja.

Immersby kuuluu maakunnallisesti merkittävään Sipoonjokilaakson kulttuurimaisemaan, joka on merkitty Immerbyn osayleiskaavaan (2016) maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi. Alueella

ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka vähentävät kulttuurimaiseman ja historian kannalta merkittävän aluekokonaisuuden arvoa. Lisäksi osayleiskaavaan on merkitty asutusta ympäröivät historialliset peltoalueet maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA), joiden säilyttäminen avoimena ja hoidettuna on tärkeää. Asutus alueella on vanhaa ja osayleiskaavassa tiloilla on suojelumerkintöjä. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta museo katsoo, että vähäisin muutos on vaihtoehdolla, jossa uusi voimajohto kulkee vanhan reitin yhteydessä. Museo ei puolla kokonaan uusien reittien vetämistä maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle ja kulttuuriympäristöön.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kulttuuriympäristön määritelmässä tulisi huomioida kiinteiden muinaisjäännösten sijasta laajemmin arkeologinen kulttuuriperintö. Siihen lasketaan muinaisjäännösten lisäksi muitakin kohteita. Hankkeen näkökulmasta muinaisjäännösten lisäksi tulee tarkastella vaikutuksia myös mahdollisiin muinaisjäännöksiin ja muihin kulttuuriperintökohteisiin, jos sellaisia on hankealueella. Ohjelmassa kirjoitetaan, että muinaisjäännöskohteiden paikantamisessa toimitaan yhteistyössä maakuntamuseon kanssa. Tämä termi tulisi vaihtaa alueelliseksi vastuumuseoksi. Museovirasto toimii viranomaisena hankkeeseen liittyen ainoastaan, jos muinaisjäännöksiin kohdistuu tutkimus- tai kajoamistarvetta. Ohjelman mukaan voimajohto on mahdollista rakentaa kajoamatta muinaisjäännöksiin.

Hankealueella on toteutettu arkeologinen inventointi ja sen raportointi on juuri valmistunut. Alueellisen vastuumuseon arkeologi vie uudet inventoinnissa havaitut kohteet muinaisjäännösrekisteriin ja päivittää mahdolliset vanhoihin kohteisiin liittyvät paikkatietomuutokset. Tämän jälkeen eri reittivaihtoehtojen vaikutukset arkeologiselle kulttuuriperinnölle on arvioitavissa ja pylväspaikat suunniteltavissa. Vaikka muinaisjäännökset on mahdollista säilyttää, on hankkeella vaikutusta niihin. Kun muinaisjäännöksen lähimaisemaan tuodaan vieraita elementtejä, sen autenttisuusarvo vähenee. Kohteiden säilyminen tulee huomioida myös rakentamisen jälkeen, jotta kohteet osataan tunnistaa ja säilyttää myös voimajohdon korjauksen ja puuston sekä kasvillisuuden hoidon yhteydessä.

Johanna Lehto-Vahtera
Museonjohtaja

Kirsi Toivonen
Rakennustutkija

Riikka Mustonen
Arkeologi

Tiedoksi: Museovirasto / Kulttuuriympäristön suojelu

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen
25.11.2024

Lausunto Fingrid Oyj:n 400 kV Anttila-Länsisalmi voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA) / Utlåtande om Fingrid Abp Andersböle-Västersundom 400 kv kraftledningsprojekts MKB-program

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 25.11.2024 § 321

1166/11.00.03/2024

Valmistelija / Beredare: Kaavoituspäällikkö / Planläggningschef Eric Roselius, eric.roselius(at)sipoo.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä. Lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, viimeistään 3.12.2024.. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena. Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA.

Hankkeen kuvaus

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 20–22 km. Voimajohto voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle tai yhteispylväaseen nykyisen voimajohdon kanssa. Muutamalla osuudella reittivaihtoehto sijoittuu uuteen maastokäytävään. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille.

Tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoituessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m.

YVAssa tarkastellaan kuutta reittivaihtoehtoa (VE).

•VE1: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi

•VE2: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi

•VE3: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi

•VE4: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi

•VE5: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen
25.11.2024

•VE6: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi

Reittivaihtoehtot on kuvattu tarkemmin YVA-ohjelmassa.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag Kunnanhallitus antaa Fingrid Oyj:n 400 kV Anttila-Länsisalmi voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta liitteen 1 mukaisen lausunnon Uudenmaan ELY-keskukselle. Kaavoituspäällikölle annetaan oikeudet tehdä aineistoon teknisiä korjauksia ennen lausunnon toimittamista Uudenmaan ELY-keskukselle

Pykälä tarkistetaan välittömästi.

Kommunstyrelsen beslutar ge ett utlåtande till Nylands NTM-central gällande Fingrid Abp Andersböle-Västersundom 400 kv kraftledningsprojekts MKB-program enligt bilaga 1. Planläggningschefen ges rätt att göra tekniska korrigeringar i materialet innan utlåtandet lämnas in till Nylands NTM-central.

Paragrafen justeras omedelbart.

Käsittely / Behandling Esittelijä ehdotti muutoksia lausuntoon, jotka kunnanhallitus yksimielisesti hyväksyi.

Föredraganden föreslog ändringar i utlåtandet som kommunstyrelsen enhälligt godkände.

Päätös / Beslut Kunnanhallitus antoi Fingrid Oyj:n 400 kV Anttila-Länsisalmi voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta liitteen 1 mukaisen lausunnon Uudenmaan ELY-keskukselle. Kaavoituspäällikölle annettiin oikeudet tehdä aineistoon teknisiä korjauksia ennen lausunnon toimittamista Uudenmaan ELY-keskukselle

Pykälä tarkastettiin välittömästi.

Kommunstyrelsen beslutade ge ett utlåtande till Nylands NTM-central gällande Fingrid Abp Andersböle-Västersundom 400 kv kraftledningsprojekts MKB-program enligt bilaga 1. Planläggningschefen gavs rätt att göra tekniska korrigeringar i materialet innan utlåtandet lämnas in till Nylands NTM-central.

Paragrafen justerades omedelbart.

Liitteet / Bilagor

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen
25.11.2024

Liite Bilaga 1 - Sipoon kunnan lausunto, Anttila-Länsisalmi 400kV YVA-ohjelma, kh 25.11.2024 §
321

Otteen oikeaksi todistaa / Utdragets riktighet intygar

Sipoossa / Sibbo

27.11.2024

Jonas Kujanpää
Hallinnon asiantuntija / Förvaltningssakkunnig

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen
25.11.2024

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 321

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Kuntalain (10.4.2015/410) 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

BESVÄRSFÖRBUD

Enligt 136 § i kommunallagen (10.4.2015/410) får omprövning inte begäras eller kommunalbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

26.11.2024

Sipoon kunnan lausunto, Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohanke, ympäristövaikutusten arviointiohjelma

UUDELY/1157/2024

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä. Lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.uusimaa(at)ely-keskus.fi kuulutuksessa ilmoitettuna aikana, viimeistään 3.12.2024.. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena. Arviointiohjelma ja kuulutus löytyvät ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA.

Hankkeen kuvaus

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 20–22 km. Voimajohto voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle tai yhteispylväaseen nykyisen voimajohdon kanssa. Muutamalla osuudella reittivaihtoehto sijoittuu uuteen maastokäytävään. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille.

Tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m.

YVAssa tarkastellaan kuutta reittivaihtoehtoa (VE).

- **VE1:** Anttila–Stormoskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi
- **VE2:** Anttila–Stormoskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi
- **VE3:** Anttila–Stormoskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi
- **VE4:** Anttila–Stormoskärret–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi
- **VE5:** Anttila–Stormoskärret–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi
- **VE6:** Anttila–Stormoskärret–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi

Reittivaihtoehdot on kuvattu tarkemmin YVA-ohjelmassa.

26.11.2024

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Sipoon kunnan lausunto

Sipoon kunta kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa, että arviointiohjelma on kattavasti sekä laadukkaasti laadittu. Nykytilannekuvaukset ovat kattavia ja monipuolisia kaikilta osa-alueilta. Todettakoon, että Kuvassa 5-2 on esitetty H1 Nikkilän kierrätyskeskuksen asemakaavahanke. Tämä asemakaavahanke on Sipoon kunnanhallituksen lainvoimaisella päätöksellä 10.06.2024 § 188 keskeytetty.

Sipoon kunnan edustajat on kutsuttu mukaan YVA-seurantaryhmään ja Sipoon kunnassa on 18.11.2024 järjestetty asukastilaisuus. Lisäksi Sipoon kunta on käynyt Fingridin edustajien kanssa erillisiä neuvotteluita koskien yhteensovittamista Anttilan sähköaseman linjausten ja kunnan tulevan asemakaavoituksen suhteen. Sipoon katsoo, että vuorovaikutus on YVA-menettelyn suhteen järjestetty riittävällä tavalla.

Yleisellä tasolla Sipoon kunta toteaa, että sähköverkon siirtokapasiteetin lisääminen on sekä huoltovarmuuden että puhtaan siirtymän ja teollisuuden sähköistämisen kannalta erittäin olennaista ja tärkeää.

Sipoon kunta katsoo, että nykyisten, olemassa olevien voimajohtokäytävien hyödyntäminen uusien voimajohtokäytävien osalta on mitä luultavammin suuressa osassa tapauksia vaikutuksiltaan vähäisempi vaihtoehto verrattuna uusien laajamittaisten käytävien avaamiselle.

Anttilan sähköaseman vaihtoehdot (A-E)

Sipoon kunta ja Fingrid on järjestänyt erillisen työneuvotteluluontoisen keskustelun koskien linjausvaihtoehtoja etenkin johtolinjausten suhteen Anttilan sähköaseman läheisyydessä. Suurimmat etukäteen tunnistetut yhteensovittamistarpeet koskevat alueelle lähiaikoina aloitettavaa asemakaavahanketta teollisenmittaluokan datakeskushankkeen mahdollistamista varten Anttilan sähköaseman kupeeseen Sipoon kunnan puolelle. Toisaalta on myös tunnistettu Sipoon yleiskaavassa 2025 osoitettu Savijärvi – Hinthaara viheryhteys ja sen huomioiminen sekä tämän yva-menettelyn yhteydessä että myös osana Sipoon kunnan alueelle tulevaa asemakaavoitusta. Sipoon kunnan toimesta on Savijärvi – Hinthaara viheryhteden toimivuustarkastelu käynnistetty ja selvitys pyrkii myös huomiomaan tässä YVA-ohjelmassa esitetyt voimajohtolinjausvaihtoehdot. Selvitys valmistunee alkuvuodesta 2025 ja Sipoon kunta tiedottaa mielellään sen etenemisestä ja tuloksista myös Fingridille.

Alustavien selvitysten perusteella, Sipoon kunta katsoo, että esitetyistä vaihtoehdoista, kunnan ennakkotiedoilla koskien alueen tulevaa asemakaavoitusta, olisivat linjausvaihtoehto A-B-D-E parhaiten yhteensovitettavissa. Lisäksi Sipoon kunta esittää, että johtoreitillä D-E tulisi uusi voimalinja sijoittaa nykyisen voimajohdon länsipuolelle ja tämä tulisi tutkia YVA-prosessin aikana.

Immersbyn osayleiskaavan ja Immersbyn kyläalueen vaihtoehdot (F-H-J,F-G-J,F-G-I)

Vaihtoehtoiset linjaukset F-G-J ja F-G-I kulkevat Immersbyn kyläalueen läheisyydessä/kyläalueen lävitse. Vaihtoehdossa F-G-I uusi voimajohtolinja kulkisi Immersbyn kyläalueen ja Sipoon jokilaakson välillä kylien avointen kylämaiemien lävitse. Vaihtoehdossa F-G-J kulkee lisäksi kyläalueen läpi myös Immersbyn osayleiskaavan luo-alueiden läpi. Kuten YVA-ohjelmassa todetaan, on Immersbyn kyläalue Landbon ohella merkittävin asutuskeskittymä esitettyjen vaihtoehtojen varrella. Immersbyn kyläalue, Immersbyn viljelymaisemat sekä Sipoon jokilaakso muodostaa harvinaisen maisemakokonaisuuden

26.11.2024

pääkaupunkiseudun kupeessa ja on yksi harvoja jokilaakson kytkeytyviä säilyneitä kylämaisemia Sipoossa. Sipoon kunta katsookin, että F-H-J on kunnan kannalta ainoa vaihtoehtoinen linjaus Immersbyn osalta, huomioiden myös sen, että näin ollen voidaan hyödyntää jo olemassa olevaa johtoreittiä miltei koko matkalta. Kunta toivookin, että erityisesti Immersbyn kohdalla arvioidaan vaikutuksia sekä maisemaan että asukkaisiin.

Sipoon kunta

Rakennus- ja ympäristövaliokunta /
Byggnads- och miljöutskottet
19.11.2024

Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto Fingrid Oyj:n 400 kV Anttila-Länsisalmi voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA) / Sibbo miljövärdsmyndighets utlåtande om Fingrid Abp Andersböle-Västersundom 400 kv kraftledningsprojekts MKB-förfarande

Rakennus- ja ympäristövaliokunta / Byggnads- och miljöutskottet 19.11.2024 § 129

1166/11.00.03/2024

Valmistelija / Beredare: ympäristövalvontapäällikkö / miljötillsynschef
Christel Kyttälä, christel.kyttala@sipoo.fi

Viite UUDELY/1157/2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä. Arviointiohjelma löytyy ympäristöhallinnon verkkosivuilta www.ymparisto.fi/Anttila-Lansisalmi-voimajohto-YVA. Lausunnot tulee toimittaa viimeistään 3.12.2024.

Hankkeen kuvaus

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 20–22 km, toteutuvasta voimajohtoreittivaihtoehdosta riippuen. Voimajohto voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle tai yhteispylväaseen nykyisen voimajohdon kanssa. Tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle. Muutamalla osuudella, noin 7 km matkalla, reittivaihtoehto sijoittuu uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m.

Hankkeen kuusi reittivaihtoehtoa (VE)

1. VE1: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi
2. VE2: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi
3. VE3: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi
4. VE4: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi
5. VE5: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi

Rakennus- ja ympäristövaliokunta /
Byggnads- och miljöutskottet
19.11.2024

6. VE6: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi

Reittivaihtoehdot on kuvattu tarkemmin YVA-ohjelmassa.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Yleisötilaisuus

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa esitellään kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa maanantaina 18.11.2024 klo 18 Sipoonlahden koululla (Söderkullan koulutie 7, 01150 Söderkulla). Voimajohtoreitteihin voi tulla tutustumaan jo klo 17.30 alkaen. Tilaisuudessa voi keskustella Fingridin asiantuntijoiden, ympäristövaikutuksia arvioivan konsultin ja yhteysviranomaisen kanssa.

Esittelijä / Föredragande Ympäristövalvontapäällikkö / Miljötillsynschef Kyttälä Christel

Ehdotus / Förslag Ympäristövalvontapäällikön muutettu päätösehdotus Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunta katsoo, että Anttila – Länsisalmi uuden 400 kV:n voimajohtolinjan ympäristövaikutusten arviointiohjelma vaihtoehtoineen on hyvin laadittu ja selvityksiltään kattava. Alueen suunnittelussa on turvattava metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset. Alueen säilyminen yhtenäisenä on turvattava välttämällä alueen pirstoutumista. Voimajohtopylväiden sijainnin suunnittelussa on siten otettava huomioon lähiympäristön asutus sekä pylväiden vaikutukset maa- ja metsätaloustöiden suorittamiseen. Tämän takia Sipoon rakennus- ja ympäristövaliokunta kannattaa alustavasti vaihtoehtoa H (Läntinen Flyen-Genaträsk-Landbo), joka sijoittuu nykyisen 400 kV:n voimajohdon rinnalle.

Miljötillsynschefens förändrade förslag

Sibbo kommuns byggnads- och miljöutskott anser att miljökonsekvensprogrammet, inklusive dess alternativ och utredningar, är välgjort samt uttömmande för den nya 400 kV kraftledningen mellan Andersböle och Landbo. Vid planeringen av området ska skogsbrukets och andra landsbygdsnärings funktions- och utvecklingsmöjligheter tryggas. Genom att undvika områdets spjälkning, tryggas områdets enhetlighet även i fortsättningen. Vid planering av kraftledningarnas stolpars placering, ska därför närliggande bosättning och stolparnas inverkan på utförandet av jord- och skogsbruksarbeten beaktas. Således understöder kommunens byggnads- och miljöutskottet preliminärt alternativ H (Västra Flyen-Genaträsk-Landbo), vars placering är intill nuvarande 400 kV kraftledning.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut Rakennus- ja ympäristövaliokunta antaa muutetun päätösehdotuksen mukaisen lausunnon.

Rakennus- ja ympäristövaliokunta /
Byggnads- och miljöutskottet
19.11.2024

Byggnads- och miljöutskottet ger utlåtande enligt det ändrade
beslutsförslaget.

Liitteet / Bilagor

Otteen oikeaksi todistaa / Utdragets riktighet intygar

Sipoossa / Sibbo

2.12.2024

Nina Väisänen
Ympäristöassistentti

Rakennus- ja ympäristövaliokunta /
Byggnads- och miljöutskottet
19.11.2024

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 129

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Kuntalain (10.4.2015/410) 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

BESVÄRSFÖRBUD

Enligt 136 § i kommunallagen (10.4.2015/410) får omprövning inte begäras eller kommunalbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

Lausunto
1049/09.03/2024
29.11.2024

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: dnro UUELY/1157/2024

Suomen metsäkeskuksen lausunto

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Metsäkeskus tarkastelee hanketta kestävään metsätalouteen perustuvien elinkeinojen edistämisen näkökulmasta.

Tarkasteltavat voimajohtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille. Voimajohtoreitit sijoittuvat pääosin metsätalousalueelle ja maaseudulle. Metsäelinkeinojen harjoittamisen näkökulmasta hanke tulee vaikuttamaan laajojen metsätalousalueiden pirstoutumiseen ja siirtymiseen muuhun maankäyttöön.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa todetaan, että ”Työssä arvioidaan maa- ja metsätaloudelle sekä elinkeinotoiminnolle aiheutuvat muut haitat ja rajoitukset yleisellä tasolla ja lasketaan tarkasteltavan voimajohdon alle jäävän metsätalousmaan suuruusluokka.” Tästä ei vielä selviä, mitä suuruusluokalla tarkoitetaan. Tämä vaikeuttaakin lausunnon antamista arviointiohjelmasta.

Ohjelmassa todetaan myös, että ”Jos uusi voimajohto sijoittuu samansuuntaisesti pitkien, kapeiden metsäpalstojen kanssa, se voi leikata palstasta osan siten, että loppupalsta jää järkevän metsätalouden kannalta liian kapeaksi.”. Voimajohdon sijoittuminen voi aiheuttaa myös muita logistisia haasteita metsätaloudelle. Osa metsäkiinteistöstä voi jäädä voimajohdon taakse niin, että kiinteistölle pääsy vaikeutuu tai estyy. Myös näitä vaikutuksia olisi hyvä arvioida ohjelmassa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee tarkastella voimalinjavaihtoehtojen vaikutuksia myös kestävä metsätalouden elinkeinojen harjoittamisen näkökulmasta.

Lisäksi ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee selvittää voimalinjan mahdolliset vaikutukset alueiden metsätuhoriskeihin. Voimalinjan rakentaminen aiheuttaa laajoja uusia metsänreunoja, jotka ovat alttiita tuuli- ja hyönteistuhaille. Hankkeen aikana onkin tärkeä selvittää, kuinka suuri metsätuho riski on ja miten riskiin voidaan vaikuttaa. Erityisesti haasteita voi seurata alueilla, joilla ei sovelleta metsälakia ja tämän seurauksena lakia metsätuhojen torjunnasta. Näitä alueita

Lausunto
1049/09.03/2024
29.11.2024

ovat maakuntakaavojen suojelualuevarauksella esitetyt alueet, joilla ei ole perustettu luonnonsuojelulain mukaista luonnonsuojelualueita, yleiskaavojen muut kuin maa- ja metsätalouteen sekä virkistykseen osoitetut alueet ja asemakaavojen muut kuin metsätalouteen osoitetut alueet. Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten lakiin metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä ja lakiin metsätuhojen torjunnasta.

Suomen metsäkeskus pitää erittäin hyvänä, että vaikutukset ympäristövaikutusten arviointi sisältää hankkeen ilmastovaikutukset. Ilmastovaikutusten kohdalla on tärkeää arvioida hankkeen vaikutuksen metsien hiilivaraston ja -nielun muutokseen määrittelemällä hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaalin (hiilinielu) määrä.

Metsätalousvaikutusten ja ilmastovaikutusten arvioinnin lisäksi olisi hyvä arvioida, miten hankkeen ympäristövaikutuksia metsäelinympäristöihin voitaisiin lieventää, esimerkiksi MTK, SLC ja Energiategollisuus käynnistivät syksyllä 2016 hankkeen, jonka tarkoituksena oli päivittää yhteiset suositukset sähkölinjojen vierimetsien hoidosta ja lisätä monimuotoisuudelle arvokasta lahoppuuta sähkölinjojen vierimetsiin. Hankkeessa laadittiin ohjeet tekopötkkelöiden tuottamiselle sekä testattiin toimintamallia kolmen verkkoyhtiön kanssa eri puolilla maata. Arviointiohjelman yhteydessä olisi hyvä tutustua tähän toimintamalliin, jolla voitaisiin mahdollisesti lieventää voimalinjan vaikutuksia metsien monimuotoisuuden heikkenemiseen.

Tarkasteltava reittiyhteys koostuu eri reittivaihtoehtoista. Reittivaihtoehdon valinnan mukaan voimajohtoreittien pituus ja leveys vaihtelevat. Reittiyhteyksien vaikutusta metsätalouden harjoittamiseen ja metsäluonnon huomioimiseen pystytään pienentämään esimerkiksi tukeutumalla mahdollisimman laajasti jo olevien voimalinjojen korottamiseen tai leventämiseen. Näin kyetään vähentämään voimalinjan reunavaikutusta suhteessa siihen, että rakennetaan kokonaan uusi voimalinjareitti. Suomen metsäkeskuksen näkemyksen mukaan tulisi suosia sellaista reittivaihtoehtoa, joissa haitat metsäluonnolle ja metsätalouden harjoittamiselle sekä metsäkato ovat mahdollisimman vähäiset.

Kestävän metsätalouden harjoittamisen kannalta parhaan ja vaikutuksiltaan vähäisimmän reittivaihtoehdon päätyminen voim pohjautua vain metsätalousvaikutusten analyysiin, jossa eri rakentamisvaihtoehdot objektiivisesti ja määräperusteisesti tunnistettavien vaikutusten osalta vertaillaan laskentoihin ja analyysihin pohjautuen. Lopulliset valinnat ja päätökset tulisi tehdä myös näitä

Lausunto
1049/09.03/2024
29.11.2024

vaikutuksia arvioimalla myös metsätalouden harjoittamisen arvot ja tulevaisuuden mahdollisuudet ja menetykset niiden metsälliset kokonaisvaikutukset huomioiden.

Suomen metsäkeskus lisäksi toteaa, että voimajohto tulee kulkemaan kaavoitetuilta alueilta, joiden ensisijaiseksi maankäyttömuodoksi on esitetty maa- ja metsätalous. Metsäkeskus toteaa, että kaavojen aluevaraukset tulee huomioida reittien suunnittelussa. Mikäli maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla rakennetaan voimajohtolinja tulee muuta aluetta pystyä käyttämään aktiivisessa maa- ja metsätaloustyössä.

Mika Salmi
Elinkeinopäällikkö
Suomen metsäkeskus, Aleksanterinkatu 18 A, 15140 Lahti

Säteilytoiminnan valvonta

27.11.2024

STUK 127/0202/2024
JulkinenUudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausuntopyyntönnä 4.11.2024 (UUDELY/1157/2024)

Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtohanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Porvoon Anttila – Vantaan Länsisalmi

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan kantaverkon vahvistamista 400 kV voimajohtoyhteydellä, jota Fingrid Oyj suunnittelee Anttilan ja Länsisalmen sähköasemien välille. YVAssa tarkasteltavia reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Hankkeen kokonaispituus on toteutettavasta vaihtoehdosta riippuen noin 20–22 km. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoituessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille. Voimajohtoreittien läheisyyteen sijoittuu jonkin verran asuinrakennuksia. Alle 100 metrin etäisyydellä voimajohtoreitistä on yhteensä 9–18 asuinrakennusta.

Yhteysviranomaisena toimiva Uudenmaan ELY-keskus pyysi lausuntoa hanketta koskevasta YVA-ohjelmasta. Säteilyturvallisuuteen liittyvänä lausuntonaan Säteilyturvakeskus (STUK) esittää seuraavan:

Voimajohto aiheuttaa ympärilleen pientaajuisten sähkö- ja magneettikentän. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1045/2018) on vahvistettu väestön altistuksen raja-arvot ja toimenpidetasot näille kentille. Asetusta ei sovelleta sähköturvallisuuslain (1135/2016) vaatimusten mukaisten suurjännitteisten ilmajohtojen, mm. 400 kV ja 110 kV voimajohtojen, aiheuttamaan altistukseen sähkökentälle. Magneettikentän toimenpidetaso 200 µT ei ylity voimajohdon allakaan, jossa on suurimmat magneettikentät. Asetus ei siten rajoita oleskelua voimajohdon läheisyydessä eli maa- tai metsätaloustöitä tai virkistyskäyttöä mm. metsästykseseen, sienestyskäyttöön ja marjojen poimintaan. Asetus ei myöskään rajoita voimajohdon sijoittamista asuin- tai lomarakennusten läheisyyteen.

Asetus ja sähköturvallisuuslain vaatimukset suojaavat voimajohtojen sähkö- ja magneettikentän välittömiltä haittavaikutuksilta. Voimajohtojen magneettikentällä epäillään kuitenkin olevan haitallisia pitkäaikaisvaikutuksia. Osa runsaan 40 viime vuoden aikana tehdyistä väestötutkimuksista on antanut viitteitä siitä, että asumisesta voimajohtojen läheisyydessä saattaisi olla terveydellistä haittaa lapsille. Näissä tutkimuksissa on havaittu, että voimajohtojen lähellä asuvilla lapsilla näyttäisi olleen hieman suurempi riski sairastua leukemiaan, kun

Säteilytoiminnan valvonta

27.11.2024

STUK 127/0202/2024
Julkinen

lapset altistuivat pitkäaikaisesti magneettikentälle, jonka keskimääräinen vuontiheys oli enemmän kuin $0,4 \mu\text{T}$. Solu- ja eläinkokeista saadut tulokset eivät ole tukeneet tätä havaintoa. Ei tunneta mekanisme, jolla voimajohtojen magneettikenttä aiheuttaisi leukemiaa tai muita syöpiä. Väestötutkimuksissa ei ole voitu osoittaa, että leukemia olisi seurausta altistuksesta magneettikentälle. Väestötutkimuksissa havaittua lievää leukemiariskin kasvua ei ole voitu osoittaa tilastoharhaksi. Voimajohtojen sähkökentällä ei ole todettu olevan haitallisia pitkäaikaisvaikutuksia.

Voimajohtojen magneettikentän pitkäaikaisvaikutuksiin liittyvän epävarmuuden vuoksi STUK suosittelee uusien 400 kV ja 110 kV voimajohtojen rakentamista siten, että niiden aiheuttama magneettivuon tiheys ei pitkäaikaisesti ylittäisi $0,4 \mu\text{T}$ voimajohtojen lähellä sijaitsevilla asuinrakennuksissa, jos se järkevin toimenpitein on mahdollista. Velvoittavaa estettä ei säteilyturvallisuussyistä ole voimajohtojen rakentamiseen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitetyn suunnitelman mukaisesti.

Pasi Orreveteläinen
Laboratorionjohtaja

Sami Kännälä
Erikoistutkija

Laboratorionjohtaja Pasi Orreveteläinen
Ratkaistu 27.11.2024

Erikoistutkija Sami Kännälä
Esitelty 27.11.2024

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Siivola Mari Heilimä	Telia Tunnistus	20.11.2024 11:22:38 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

UUDELY/1157/2024

Lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Anttila – Länsisalmi koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta koskien Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin (kV) voimajohtohanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen välillä.

Hankkeen kuvaus

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kV voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 20–22 km riippuen voimajohtoreittivaihtoehdosta.

Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Porvoon, Sipoon, Helsingin ja Vantaan alueille. Reittivaihtoehtoja on yhteensä noin 38 km, josta noin 31 km sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle ja noin 7 km uuteen maastokäytävään. Johtoalueen leveys uudessa maastokäytävässä on noin 62 m ja nykyisen johdon rinnalle sijoittuessaan johtokäytävä levenee noin 39–41 m.

YVA:ssa tarkastellaan kuutta reittivaihtoehtoa (VE). Reittivaihtoehdot on esitetty kartalla tämän lausunnon liitteessä 1.

- VE1: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi
- VE2: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi
- VE3: Anttila–Stormosskärret–Herrängarna–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi
- VE4: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Igelträsket–Landbo–Länsisalmi
- VE5: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Byträsk–Landbo–Länsisalmi
- VE6: Anttila–Stormosskärret–Lassängarna–Flyen–Grannis–Vaakkola–Landbo–Länsisalmi

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman siirtokapasiteettirajoituksia tai käyttövarmuutta vaarantamatta.

Uudenmaan liiton lausunto

Hankealueella ovat voimassa 13.3.2023 lainvoiman saaneen Uusimaakaava 2050 - kaavakokonaisuuden Helsingin seudun vaihemaakuntakaava ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava. Lisäksi hankealueella ovat voimassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, Östersundomin alue -kaava sekä Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu.

Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan maakuntakaavatilanne merkintöineen, määräyksineen ja yleisine suunnittelumääräyksineen on esitetty ja tulkittu YVA-ohjelmassa oikein ja riittävällä tavalla. Hankkeen suhdetta maakuntakaavaan arvioitaessa on huomattava, että maakuntakaavan voimajohtomerkintä mahdollistaa rinnakkaisia voimajohtorakenteita ja reittimuutoksia. Voimajohto puolestaan on infrastruktuurirakenne, jonka toteutus ei vaadi voimajohtomerkintää maakuntakaavassa eikä myöskään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia lupia. Lunastuslaissakaan ei edellytetä, että johtolinjaus olisi merkitty kaavaan. Kaikkia voimajohtohankkeita ei ole mahdollista ottaa maakuntakaavoituksessa huomioon kaavoituksen ja hankkeiden aikataulujen erilaisuuden vuoksi, joten sähköjohdolle osoitettua aluevarausta ei edellytetä luvan myöntämisen edellytykseksi. Uudenmaan liitto kuitenkin muistuttaa, että lain mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava, voimajohdon toteutus ei saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteutumista. Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan hankkeen toteutus ei vaikeuta tai estä maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista.

Hankealueella on voimassa useita yleis- ja osayleiskaavoja. Yleis- ja osayleiskaavat kattavat koko reitin Östersundomin aluetta lukuun ottamatta, mutta Östersundomissakin yleiskaavatyö on meneillään. Anttilan suunnittelualueen (sähköasema) ympärillä Porvoossa ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa eikä sitä ole myöskään tekeillä. Näin ollen Anttilassa maakuntakaavan ohjausvaikutus korostuu, vaikkakaan maakuntakaava ei säätele yksittäisiä rakennushankkeita. Johtoreitille osuu myös jonkin verran voimassa olevia sekä vireillä olevia asemakaavoja. Uudenmaan liitto katsoo, että hankkeen valmistelu tulee tehdä tiiviissä vuorovaikutuksessa kaikkien käynnissä olevien kaavojen valmistelutöiden kanssa. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavoja sekä myös asemakaavoja, jos alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai osayleiskaavaa.

Alustavassa reittisuunnittelussa jo ennen hankkeen ennakoneuvottelua tehty reittivaihtoehtojen esikarsinta on tehty hyvin perustelluista syistä. Voimajohtoyhteydelle on esikarsinnan jälkeenkin jäänyt riittävästi vaihtoehtoisia reittejä arvioitavaksi. Tilanne tarjoaa siis hyvin mahdollisuuksia löytää pienimmän haitan vaihtoehto. Uudenmaan liiton näkemys on, että arvioitavia vaihtoehtoja on riittävästi ja ne ovat keskenään vertailukelpoisia. Kaikki vertailtavat vaihtoehdot vaikuttavat olevan maakuntakaavan näkökulmasta periaatteessa toteuttamiskelpoisia, mutta samalla niissä kaikissa on omat haasteensa, jotka tulee kuvata ja arvioida ympäristövaikutusten arviointiprosessissa. Arviointiohjelman kartat ja muu hanketta visuaalisesti kuvaava materiaali on kiitettävän monipuolista ja informatiivista, mikä auttaa hahmottamaan hankkeen haasteita ja vaihtoehtoja.

Uudenmaan liiton näkemyksen mukaan hankealueen ympäristön nykytilaa on YVA-ohjelmassa arvioitu olemassa olevan tiedon perusteella varsin monipuolisesti. Voimajohtohankkeen liittyminen muihin hankealueen läheisyydessä meneillään tai suunnitteilla oleviin hankkeisiin on puolestaan tunnistettu osin puutteellisesti.

Enemmän huomiota tulisi kiinnittää erityisesti Anttilan sähköaseman ympäristön suunnittelutilanteeseen. Alueeseen kohdistuu nykyisellään useita merkittäviä hankkeita, jotka tilankäytöllään kaikki osaltaan voivat uhata alueen kautta kulkevia maakuntakaavassakin osoitettuja ekologisia yhteyksiä. Näitä hankkeita ovat Fortumin Stormoskärretin datakeskushanke sähkönsiirtoineen, Itäradan vaihtoehtoiset linjaukset, Neste Oyj:n Anttila-Kilpilahti 2x400 kV voimajohtoyhteys sekä Fingridin Hausjärvi-Anttila 400 kV voimajohtoyhteys. Uudenmaan liitto painottaa, että näiden samaan alueeseen kohdistuvien hankkeiden yhteisvaikutusten arviointi YVA:n selostusvaiheessa on erittäin tärkeää.

Maakaapelien hyödyntäminen on YVA-ohjelmassa rajattu arvioinnin ulkopuolelle siihen liittyvien haasteiden vuoksi, joita ovat lähinnä käyttövarmuus, siirtokyky ja kustannukset. Kaapeloinnille on Uudenmaan liiton mielestä kuitenkin todellinen tarve tilankäytöllisesti ahtailla alueilla ja tällöin kaapelointiratkaisun korkeampiin kustannuksiin vetoaminen ei käy perusteeksi. Käyttövarmuus- ja siirtokykykysymykset ovat puolestaan teknisesti ratkaistavissa ja nimenomaan näistä ratkaisuista kaapeloinnin ilmajohtoa korkeampi kustannustaso suurelta osalta muodostuu. Ekologiset yhteydet vaativat aina häiriintymätöntä, mielellään metsäistä tilaa toimiakseen ja Anttilan sähköaseman ympäristössä tällaista tilaa on varsin niukalti käytettävissä. Tämän vuoksi Uudenmaan liitto kehottaa huolellisesti tutkimaan maakaapeloinnin hyödyntämisen mahdollisuudet Anttilan sähköaseman läheisyydessä niin tässä kuin muissakin kyseiseen sähköasemaan liittyvissä hankkeissa.

YVA-ohjelmassa on tunnistettu arvioitavien ympäristövaikutusten laaja kirjo kattavasti ja käytettäviä arviointimenetelmiä on kuvattu riittävällä tavalla. Uudenmaan liitto katsoo, että ohjelmassa esitettyä arvioinnin laajuutta voidaan näin ollen pitää lähtökohtaisesti riittävänä arviointiselostuksen laatimiselle.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on tunnistettu arvioinnin suorittamiseen tarvittavat lähtöaineistot varsin kattavasti, mutta Uudenmaan liitto haluaa tuoda arvioitsijoiden tietoon Uudenmaan liiton avoimet aineistot -palvelusta (<https://kartta.uudenmaanliitto.fi/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=8a80d8e683bc462298c165a8fd2ff7cd>) saatavilla olevan hiilensidonta-aineiston. Hiilensidonta-aineiston avulla voidaan arvioida johtoreitin toteuttamisen myötä menetettävän hiilinielun suuruutta. Samasta palvelusta saa käyttöönsä myös Uudenmaan liiton yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa laatiman Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysin perusteella -aineiston. Tätä aineistoa kannattaa tarkastella yhdessä YVA-ohjelman lähdeluettelossa mainitun Suomen ympäristökeskuksen Zonation -aineiston kanssa. Aineistoissa on yhtäläisyyksiä, mutta myös eroja johtuen käytetyistä lähtöaineistoista sekä analyysin alueellisesta rajauksesta.

Arviointiohjelmassa viitataan sivulla 143 Kanta-Hämeen liiton aineistoihin. Viittaus lienee jäänne toisesta YVA-ohjelmasta ja on syytä poistaa.

Johtopäätökset

Uudenmaan liiton mielestä maakaapeloinnin hyödyntäminen Anttilan sähköaseman lähiympäristössä tulee sisällyttää arviointiin. Muilta osin Uudenmaan liitto katsoo, että ohjelmassa esitettyä arvioinnin laajuutta voidaan pitää riittävänä arviointiselostuksen laatimiselle.

Mari Siivola
aluesuunnittelun vastuualueen johtaja

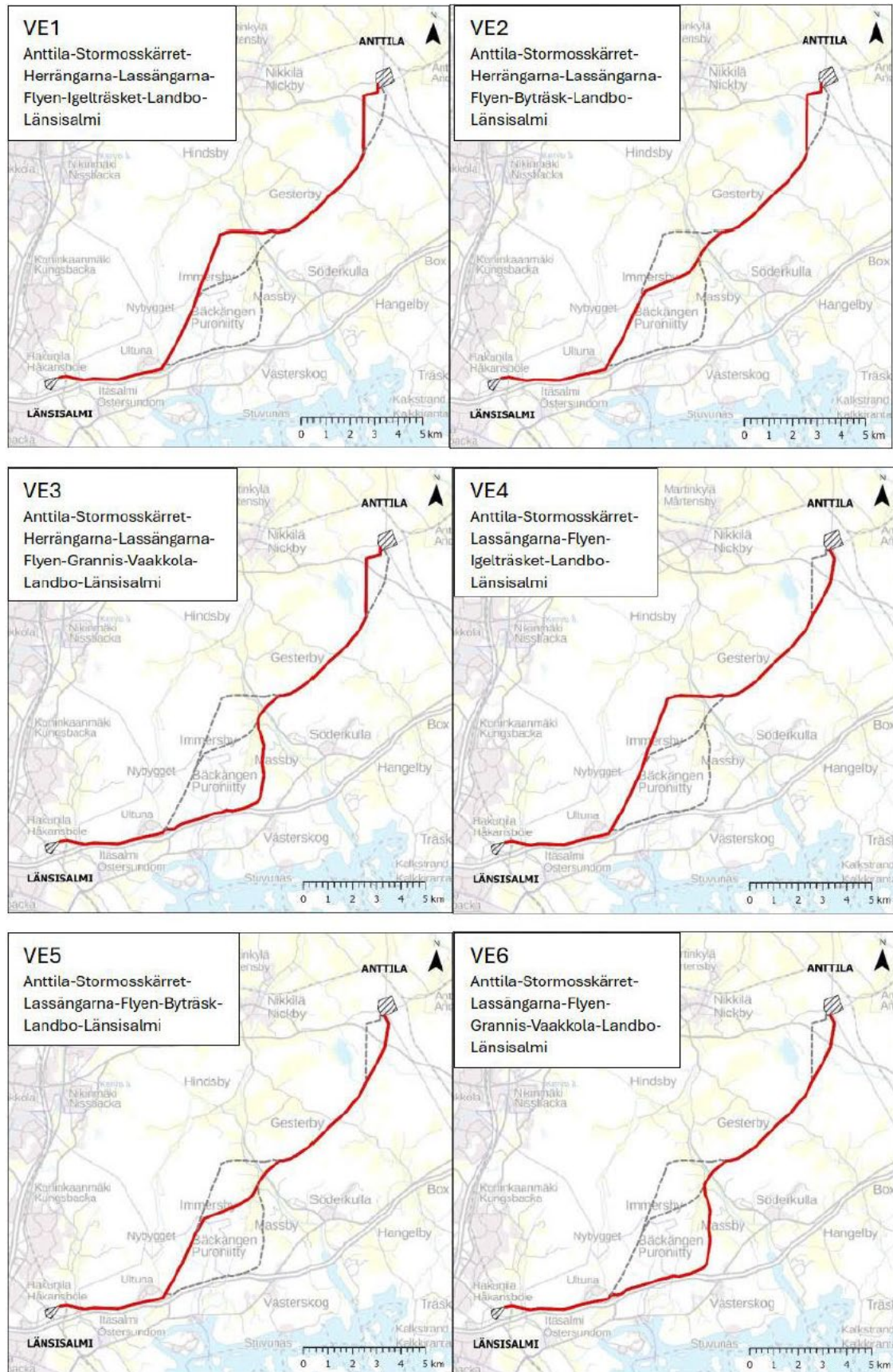
Jakelu

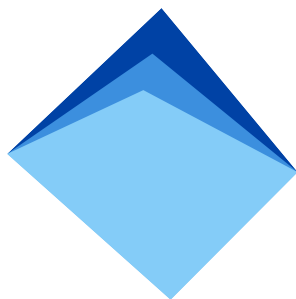
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Liite

Liite 1. Reittivaihtoehdot

Liite 1. Reittivaihtoehdot

Vantaa
Vanda

YLEINEN ALLEKIRJOITUSPROSESSI

Yleinen allekirjoitusprosessi Lausunto VKM_190_2024 Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohanke - Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on allekirjoitettu Visma X-Sign -palvelussa. Prosessin tunnus on 357db6e3-36b8-4f0c-8ced-537eb6937c79.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	Koivisto Markus Andreas
Allekirjoitusaika	02.12.2024 09:09

Allekirjoittaja	Poutanen Marjo
Allekirjoitusaika	02.12.2024 15:04

ASIAKIRJAT

Asiakirjat	Lausunto VKM_190_2024 Anttila-Länsisalmi 400 kilovoltin voimajohtohanke - Ympäristövaikutusten arviointiohjelma.pdf
------------	---

Vantaa

PVM:

02.12.2024

DNRO:

VKM/190/2024

LAUSUNTO

Vantaan kaupunki | Vantaan kaupunginmuseo

Uudenmaan ELY-keskus
Ympäristö ja luonnonvarat
PL 36
00521 Helsinki

Viite: Lausuntopyyntönne 4.11.2024

Asia: ANTTILA-LÄNSISALMI 400 KILOVOLTIN
VOIMAJOHTOHANKE - YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN
ARVIOINTIOHJELMA

Sijainti: Vantaalla johto on suunniteltu kulkevan Länsisalmen
sähköasemalta Långmossabergetin sähkölaitosten
pohjoispuolelta Sipoon rajalle, nykyisen voimalinjan linjausta
seuraten.
Vaarala 93, Ojanko 92

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa Fingrid Oyj:n Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen välisestä 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Johto kulkisi Vantaalla suunnitelmien mukaan Länsisalmen sähköasemalta Långmossabergetin sähkölaitosten pohjoispuolelta Sipoon rajalle nykyisen voimalinjan linjausta seuraten.

Arviointiohjelman luvuissa 5.4 ja 5.5 käsitellään voimajohdon vaikutusta maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön. Arviointiohjelmassa on huomioitu hankealueen läheisyydessä sijaitsevat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, arvokkaat maisema-alueet, muinaisjäännösalueet sekä rakennusperintökohteet. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan arviointi on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta riittävää Vantaan alueen osalta.

Marjo Poutanen
Museopalveluiden päällikkö

Andreas Koivisto
Arkeologi

21.11.2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Viite UUELY/1157/2024

Vantaan kaupungin lausunto Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohdon YVA-ohjelmasta,
Porvoon Anttila – Vantaan Länsisalmi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää jakelussa mainituilta lausuntoa
ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohto-
hanketta Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välillä.

Lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.uusimaa(at)ely-
keskus.fi viimeistään 3.12.2024.

Vantaan kaupunki antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Fingrid Oyj suunnittelee uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Porvoon Anttilan ja Vantaan Länsisalmen sähköasemien välille. Voimajohtoyhteys tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi sähkön siirtotarpeen kasvaessa pääkaupunkiseudulla. Hanke on tärkeä myös Vantaan kaupungin kannalta kaupungin kasvaessa.

Hanke on yleiskaavan mukainen. Vantaan yleiskaavassa 2020 osoitetaan voimajohto-merkintä. Määräyksen mukaan *johtokäytävässä voi kulkea 110 kV ja 400 kV voimajohtoja. Johtoalue rajoittaa ympäröivää maankäyttöä*. Vantaan alueella kulkiessaan uusi voimajohto sijoittuu nykyiseen voimajohtokäytävään, nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon kanssa rakennettavaan uuteen yhteispylvääseen.

Nykyinen 110 kV:n ja 440 kV:n voimalinjojen yhteinen johtokäytävä on merkitty voimassa olevissa asemakaavoissa va-merkinnällä (vaara-alue), ja sen leveys on noin 74 m. Osa johtokäytävästä on asemakaavoittamatonta aluetta. Johtokäytävän pohjoispuoli on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL, Ojangan ulkoilualue), ja sinne on lisäksi osoitettu alueen osa, joka varataan koirien koulutusta ja koiraharrastusta varten (kou). Mikäli johtokäytävää on tarpeen leventää yli asemakaavoissa osoitetun johtokäytävän rajojen, tulee tarkastella hankkeen vaikutuksia alueen nykyiseen käyttöön. Mikäli 440 kV:n voimalinjaa on tarpeen jatkaa lumenkaatopaikan läpi Länsisalmen sähköasemalle, johtokäytävä ulottunee Vantaan kaupunginvaltuuston (9.10.2023) hyväksymälle LHK-tontille (Huoltoasema- ja liikerakennusten korttelialue). Tällä on merkittäviä vaikutuksia alueen asemakaavan mukaiseen käyttöön, kuten esimerkiksi neste-
mäisten ja kaasumaisten polttoaineiden jakelupisteiden sijoittamiseen.

Vaikka YVA-menettelyssä ei vielä tarkenneta voimajohdon liittymistä Länsisalmen sähköasemalle, tulee kaikessa suunnittelussa huomioida toteutusmahdollisuudet myös Vantaan ratikan näkökulmasta. Ratikan varikko sijoittuu sähköaseman välittömään läheisyyteen ja siten

21.11.2024

vaikuttaa voimajohdon sijoittamiseen. Jatkosuunnittelussa on huomioitava, ettei uusi voimajohto haittaa ratikan toteutusta tai toimintaa varikolla.

Hankealueella on luontoarvoja, joihin kohdistuvat vaikutukset tulee arvioida. Nykyistä voimajohtoa ympäröi avoimena pidettävä linja maastossa. Avoimen alueen molemmiin puoliin sijaitsee erittäin uhanalaisen (EN) lahopaviosammaleen ydinalueet, jotka tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Lahokaviosammaleesiintymät on todettu selvityksessä "Faunatica Oy, Manninen, O. & Nieminen, M. 2020: Lahokaviosammal Vantaalla: esiintymisselvitys ja suojelusuunnitelma" ja esitetty Vantaan karttapalvelussa (vantaa.kartta.fi).

Suunnitellulla hankkeella on vaikutuksia maisemaan. Korkeampi voimajohtopylväs myös näkyy kauemmas. Voimalinjan vaikutukset maisemakuvaan on arvioitava sillä alueella, jolle pylväät näkyvät. Maisemallisesti herkillä paikoilla tulee arvioida mahdollisuus vähentää haittaa käyttämällä maisemapylväitä. Pylväät näkyvät mm. Sotungin kylän ja Håkansbölen kartanon valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun ympäristöön (RKY) sekä Ojangon maisemallisesti arvokkaalle alueelle.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS